БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 215 (9047)
СЕНТЯБРИИН
12
СУББОТО
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

САГ СООГОО ДҮҮРГЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙ ХҮДЭЛМЭРИ

...тиин Центральна Комитедэй ...ин Пленум социалистическэ ...ышленностьда техническэ шэ...бжэлтэ туйлажа, ажалай бү...ие бүхы хэмжээгээр дээшэлүүл...лаар шухала зорилго табиһан ...а. Ороноймнай фабрика, заво...ай, барилгын организацинууд ...бусад предприятинуудай хү...ришэд тус Пленумэй шиид...инүүдые зүбшэн хэлсэжэ, ...ехэтэй хүдэлмэриие оньһо...улха, үйлэдбэридөө шэнэ тех... хэрэглэхэ гэжэ оролдон, до...жэлэй түсэбые болзорһоонь ...дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бү...радай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр ...далсана.

...ническэ дэбжэлтэ туйлахын, ...родукци үйлэдбэрилхэ долоон ...түсэбые болзорһоонь урид ...хын тула предприятинуудай ...тивүүд хамагай түрүүн үй...ридөө байһан бүхы арга бо...онуудые зүбөөр хэрэглэхэ бо... Арга боломжонуудаа гүйсэ...хэрэглэнгүй, ажалай эмхидхэл ...арууланггүй продукци үйлэд...хэ һара, квартал бүхэнэй тү... саг болзор соонь дүүргэхын ...үй байһаниинь мэдээжэ.

...өө хүйтэнэй сагай ойртожо ...да, предприятинуудые үбэлэй хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ гээшэ ... дурсагдагша шухала зорил...дые бэслүүлгэдэ ехэ үүргэ ...хэ байна. Энээниие һайн мэ... хүтэлбэрилэгшэд, коллектив ...приятиингаа ажахые саг бол...оонь бэлэдхэжэ, үбэлэй үедэ ...бэреэ таһалдалгүйгөөр, нэгэ ...эр ябуулжа, продукци үйлэд...хэ гүрэнэй түсэбые амжалта...ар дүүргэдэг байна. Үнгэрһэн ... үбэлдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри ...һээ саг соонь эхилжэ, һай...үнгэргэһэн Байгалай леспром...зодо бэлэдхэхэ, шэрэхэ жэ...ээ түсэб болзорһоонь урид ...эн дүүргэһэн, үбэлдөө амжал...таар хүдэлмэрилжэ гараһан ...Юуб гэхэдэ, тус леспромхозой ...ууд, мастерской, хүдэлмэри...гэр байранууд һайнаар заһа...гардаһан дээрэһээ трактор, ав...шина болон бусад зэр зэбсэ...е үбэлэй хүйтэндэ һаадгүй...ашагладаг байгаа. Тиимэһээ ...на, зэбсэгүүдэй удаан саг соо ...байха ушарые усадхаха аргын ...ю байһаниинь мэдээжэ.

...лдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие ...элтэйгээр эхилһэн, муугаар үн...һэн предприятинууд хүйтэнэй ...тулишэ, түүхэй эд, бусад хэ...лээр дуталдахаһаа эхилээд, эл...бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдохо ...й болодог байна. Дулаалаг...й хүйтэн байрада шэнэ түхеэ...тодхожо, ашаглаха гээшэ тон ...тэй байдаг. Иимэ хангалтагүй ...алай эсэстэ гээгдэлдэ орожо, ...укци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй тү...е түрүүшын кварталда дүүр...й предприятинууд бии байгаа.

...ітэнэй эхилтэр тон богонихон ...лэбэ. Республикымнай пред...тинуудай үбэлдэ бэлэдхэхэ хү...эриие дүүргэхэ саг болоо. Гэ...хэтэй хамта Бурядай совнархозой, мүн нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин олохон предприятинуудта энэ хүдэлмэри унжагайруулагдажа байһаар. Жэшээнь, Зэдын комбинадайхид үбэлые тон муу бэлэдхэлтэйгээр угтажа байна. Эндэхи предприяти бүхэн үшөө хабар байхада тус бүридөө хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан аад, мүнөө тэдэнэйнгээ хахадыеншье дүүргээгүй. Руда шанаржуулдаг фабрикын тэһэрхэй сонхонууд шэллэгдээгүй, 2-дохи, 3-дахи отделенинүүдыең дулаасуулха түхеэрэлгэ, үүдэн заһабарилагдаагүй байха юм. Энэ фабрикын молибденэй секцидэ түхеэрэлгэнүүдыень шэнэдхэн хубилгаха хүдэлмэри хойшо татагдаһаар, хушалтань һэлгэдэжэ дүүргэдээгүй. Мүн Баянголой электростанцида, заһабарилгын-механическа мастерскойдо түсэбэй ёһоор хэгдэхэ капитальна заһабарилга һаяханайл эхилэгдээ.

Үбэлдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри илангаяа республикымнай нютагай промышленностиин, олзоборилгын кооперациин предприятинуудта эмхитэй, гуримтайгаар үнгэргэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, хүдөө нютагуудта оршодог эдэ жэжэхэн предприятинууд олонхи ушарта задагай зайданаар үбэлые угтадаг гээшэ. Энэ үдэрнүүдтэ Хориин, Курумканай аймагуудтахи промкомбинадууд, Сэлэнгын аймагай «Боевик» гэжэ олзоборилгын артель энэ хүдэлмэриие унжагайруулжа байна. Үйлэдбэриин зарим гэрнүүдэй, пеэшэнэй заһабари дүүргэгдээгүй, ойдо бэлэдхэгдэһэн хэрэгсэлэй модон асарагдаагүй байһаар. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар дурсагдагша аймагуудай советскэ органууд ёһотой хэмжээ абадаггүй байха юм.

Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ тэрэ мастерскойн үүдэ үрхэ заһабарилаад, үбэлдэ бэлэдхэлые дүүргэһэн дээрэ тоолодог. Тиигэжэ болохогүй. Ажалшадай байрын гэр, клуб, столово гэхэ мэтэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин гол асуудалнуудай нэгэн байха зэргэтэй. Гэбэшье республикымнай эгээл олон хүдэлмэришэдтэй предприяти болохо ПВЗ-гэй байрын гэрнүүдые заһабарилха таһагай (даагшань нүхэр Калинников) тон муугаар хүдэлжэ байһые шүүмжэлхэ хэрэгтэй. Байрын гэрнүүдые заһабарилха тушаа олон хүдэлмэришэдһөө гүйлта үшөө хабар байхада ороо һэн. Теэд зунай хэдэн һарын туршада мүртэй юумэн хэгдээгүй.

Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд үбэлдэ бэлэдхэхэ талаар урда жэлнүүдтэ гаргаһан алдуугаа мүнөө дабтаха ёһогүй, Дулаан үдэрнүүдэй тогтоод байһыень хэрэглэн, хэжэ үрдеэгүй ажалаа дары дүүргэхэ саг ерээ.

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ехэ удхашанартай байһаниие хараада абан, предприятинуудай партийна, профсоюзна организацинууд тэрэниие түргэдхэхэ талаар шухала хэмжээ абаха уялгатай.

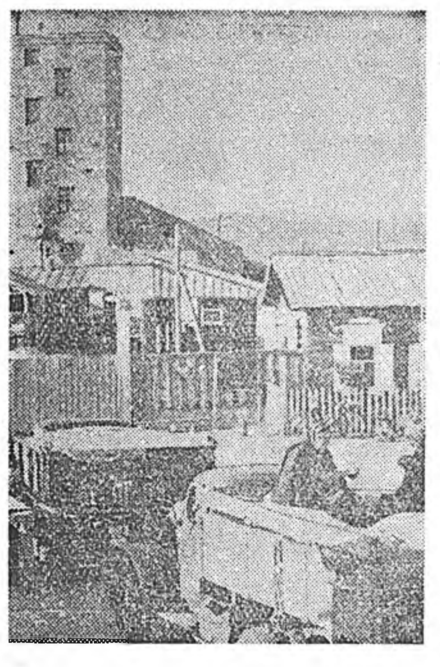

Кяхтын совхоз, колхозууд гүрэндэ худалдаха таряагаа Кяхтын-Адагай пунктда үдэр һүнигүй ябуулжа байна. Үдэр бүри 1,5—2 мянган центнер эрхим таряан гүрэндэ худалдагдана. Кяхтаһаа хамта 15 мянган центнер орооһон гүрэндэ тушаагданхай. **Зураг дээрэ:** Калининай нэрэмжэтэ колхозой автомашинанууд Кяхтын-Адагай пунктда орооһо асараад байна.

С. Климовай фото.

Бэлэдхэлэй пункт муугаар хүдэлнэ

Сэлэнгын аймагай колхозууд, хониной совхоз ургаса хуряалгынгаа хажуугаар гүрэндөө таряа худалдаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Сентябриин 5-най мэдээгээр Ново-Селенгинскын, Билютын бэлэдхэлэй пунктнуудта 20 мянга гаран центнер эрхим шанартай таряан тушаагдаа. Үдэр ошохо бүри энэ хүдэлмэри улам эршэдэнэ.

Гэхэ зуура Билютын бэлэдхэлэй пункт (директор нүхэр Котель) таряа тушаажа абаха хүдэлмэридэ муугаар бэлдэһэн байна. Урдынхидаал адли машина дээрэһээ таряа буулгаха хүдэлмэри гараар хэгдэнэ. Тиимэһээ нэгэ машина дээрэ 5—6 хүн ябаха баатай болоно. Эндэ бии байһан транспортернуудынь булта хүдэлнэгүй.

—Машина дээрэһээ таряан 15 минутын туршада буулгагдана,—гэжэ директор нүхэр Котель омогтойгоор мэдүүлнэ. Теэд нүхэр Котель машина дээрэ хэды хүн хүдэлнэб гэжэ һанаагаа зобоногүй. Тиин колхозууд болон совхоздо хүдэлмэришэд дутана бшуу.

Тэрэшэлэн Ново-Селенгинскын бэлэдхэлэй пунктда ямаршье оньһожоруулга байхагүй. Машина дээрэһээ таряан тачкаар зөөгдэнэ.

Бэлэдхэлэй пункт шадар шофернуудай, ашаа тээгшэдэй дулаасаха, сайлаха газар түхеэрэгдээгүй.

Д. Болхоев, манай корр.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй Хүндэлэлдэ

Эхэ орондоо элбэг таряа тушааха зорилго һаяын үдэрнүүдтэ шиидхэгдэхэ ёһотой

Бүхы техникэеэ, илангаяа автомашинануудаа үдэр һүнигүй бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэе!

☆ ☆

1 МИЛЛИОН ПҮҮД ТАРЯА ТУШААХАБДИ

Эдэ үдэрнүүдтэ Түгэнын тарялан дээгүүр ажал хүдэлмэриин эршэ түлэг дундаа бусалжа байнхай. Хайшаашье харахада долгилон миралзаһан таряан соогуур трактор, комбайнууд, таршаганалдаһан жатканууд урагшаал, урагшаал дабшана. Түгэнын тала таряан баалинуудаар эрээлэгдэшэнхэй гэхэдэ алдуу болохогүй.

Тиигэжэ КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэри, тогтоолнуудаар зоригжоһон Мухаршэбэрэй колхозууд агууехэ долоон жэлэйнгээ түрүүшын ургаса хуряажа байна. Аймагай колхозууд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, һайн амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ревенский, партийна организациинь секретарь нүхэр Ерофеев) байгша ондо 25 мянган пүүд таряа гүрэндөө худалдаха гэһэн түсэбтэй юм. Зүгөөр колхозой гэшүүд энэ жэлэйнгээ элбэг ургасые хараада абан, гүрэндөө 150 мянган пүүд гү, али нёдондонойхидо орходоо 6 дахин ехэ таряа тушааха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Хуряалгада хабаадагшад шэнэ уялгаяа ойрын болзорто сүм дүүргэхын тула ажалайнгаа эршые улам шангадхажа, бултадаа үдэр бүрингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэй дунда ажалдаа шалгарагшад олон. Нэрлэн хэлэхэдэ, гүрэндэ худалдагдаха таряа шэрэдэг 16 автомашинын нэгые жолоододог Илья Головков ехэ үүсхэлтэйгээр ажаллана. Тэрэ үдэр бүри 400—500 километр ябадаг юм. Мүн жолоошон нүхэр Яньков магтаалда гаранхай. Мүрысөөндэ түрүүлһэн жолоошод урмашуулагдана. Тэрэшэлэн комбайнернууд Петряков, Варфоломеев гэгшэд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр тус бүридөө 270 гаран гектарай баал суглууланхай. Гадна эдэ хоёр комбайнерай үдэр бүри тус тустаа сохиһон 400 гаран центнерыень мүнөө хамтадхахада нилээд ехэ болонхой. Эндэхи комбайнернуудай 100 гектарай баал суглуулаа һаань, комбайндань 1 ехэ туг, хэрбээ 200 гектар суглуулхадань 2 туг хадхагдана. Тиихэдэ үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэһэн комбайнерта 1 багахан туг барюулагдана.

Гадна Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээд, хуряалгын түрүүшүүл һайса урмашуулагдана. Гүрэндэ тушаагдаха таряа зөөжэ байһан жолоошодой 50 километрын зайда үдэртөө 3 дахин эрьесэ хээ һаань, эрьесэ бүхэндэнь 15 түхэриг түлэгдэнэ. Тиихэдэ 4 эрьесэ хээ хадань эрьесэ бүхэнэй 25 түхэриг гү, али хамта 100 түхэриг барюулагдана. Жолоошод абаһан мүнгэеэ таряа ашагша, буулгагшадтаяа хубаалдадаг юм.

Аймагай «Знамя Ленина» колхоз гүрэндэ худалдаха 6 мянган центнер таряанайнгаа 4500 центнерыень мүнөө худалданхай. Энэ колхоз һаяар түсэбөө дүүргээд, үшөө 54 мянган пүүд һайн шанартай орооһо гүрэндөө худалдахань. Тэрэшэлэн гүрэндөө 6800 центнер таряа худалдаха түсэбтэй «Искра» колхозойхид байгша ондо хамта 120 мянган пүүд таряа худалдаха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба. Мүнөө эндэхид 3000 гаран центнер таряа тушаагаад байна.

Таряан ажал ехэтэй «Эрдэм» совхозойхид нёдондонойхидо орходоо һураггүй баян ургаса хуряажа байна. Энээгээрээ урмашаһан совхозойхид гүрэндөө таряа худалдаха түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргэхэнь. Совхозойхид гүрэндөө 10 мянган центнер таряа худалдаха түсэбһөө гадуур үшөө 10 мянган центнер худалдахабди гэжэ мэдүүлээ. Мүнөө эндэхид таряа худалдаха хүдэлмэрэе һайнаар ябуулжа байна.

Тиигэжэ совхоз, колхозуудайнгаа ехэ уялгануудые абажа байхадань аймагнай 1 миллион пүүд эрхим шанартай таряа гүрэндөө худалдаха гэһэн зорилго табинхай. Энэ зорилгоёо түрэл партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ бодото дээрэнь бэелүүлхэбди.

Л. Власов,
партиин Мухаршэбэрэй айкомой секретарь.

Жолоошодой һайн һайхан үүсхэл

Бүхы совет хүнүүд, тэрэ тоодо манай Бичурын ажалшад алдарта партиингаа ЦК-гэй Пленумэй угтамжада ажалай бэлэг бэлдэжэ, хаа хаанагүй социалистическэ мүрысөөнэй долги эбхэрүүлэн байна.

Аймагаймнай колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд 432 мянган пүүд таряа гүрэндэ худалдаха түсэбтэй аад, хоёр дахин шахуу ехые гэхэ гү, али 780 мянган пүүдтэ хүргэхэ уялга абанхай. Тэрэ тоодо гансахан совхознай 180 мянган пүүд тушааха уялгатай. Мүнөө аймаг дотор 426 мянган пүүд һайн шанартай таряан бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаба. Хамта 53 автомашина таряа шэрэжэ байна.

Шэнэ ургасынгаа таряас тон богони болзорто тушаажа дүүргэхэ мүрысөө автомашинын жолоошод үүсхээ. Ждановай нэрэмжэтэ колхозой жолоошон нүхэр Баженов, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо автотрестһээ ерээд ажаллажа байһан жолоошон нүхэр Уколов гэгшэд түрүүлжэ ябана.

Мүрысөөндэ шалгаржа гараһан жолоошодто мүнгэн шан барюулагдана. Ажалай жэшээ харуулһан комбайнай агрегадайхид 500 түхэригэй шанда хүртэдэг юм.

Бүхы колхозууднай сентябриин 15 болотор таряа худалдаха уялгаяа дүүргэхэнь.

Тиихэдэ аймагнай дүшэн хоёр мянган пүүд хартаабха гүрэндэ худалдаха һаа, 60 мянгые, хоёр дахин шахуу ехэ—42 мянган пүүд овощь тушааха байна.

Олон һалбарита ажахытай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 69 мянган пүүд таряа тушааха түсэбтэй. Һүүлэй мэдээгээр тус колхоз 96 мянган пүүд таряа тушаагаа.

— Энэ жэл ургаса элбэгээр гараа. Дунда зэргээр гектарай 16—17 центнер абтана. Тиимэһээ таряа ехээр гүрэндэ худалдахамнай. Түсэбһөө гадуур 36 мянган пүүд орооһо таряа худалдаха уялгаяа дүүргээбди. Энэмнай Пленумдэ бэлэг гээшэ,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Санжа-Жаб Гырылович Балмаев хэлэнэ.

Кировэй (Бичура), Круминай нэрэмжэтэ колхозууд таряа тушааха түсэбөө дүүргээд, даабариһаа үлүүлэн худалдажа байнхай.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа аймагаймнай ажалшад заабол дүүргэхээр зоригжоод, улам эршэмтэйгээр ажаллана.

В. Большаков,
КПСС-эй Бичурын айкомой нэгэдэхи секретарь.

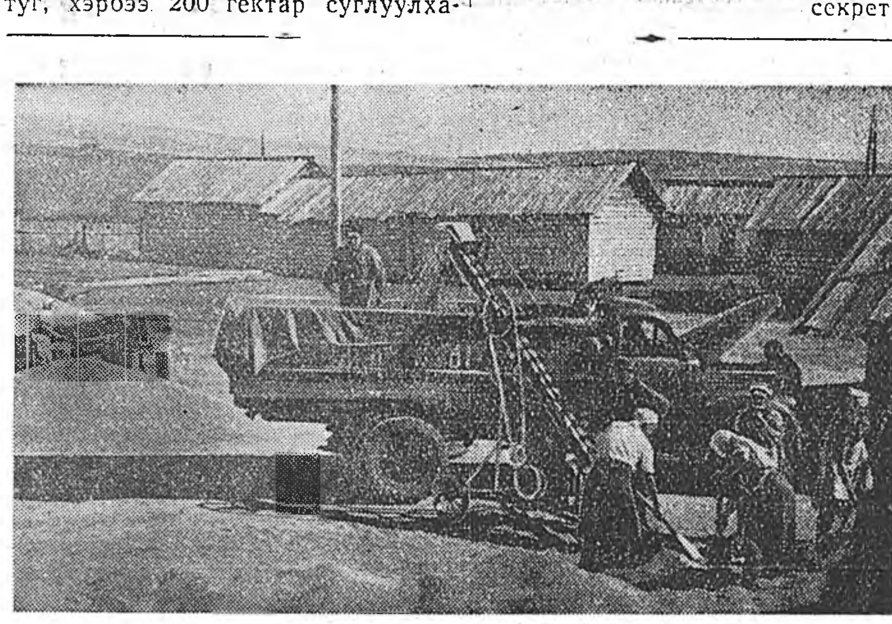

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой тоог дээрэ таряа машинада ашажа байна. Энэ колхозойхид гүрэндөө 120000 пүүд таряа худалдаха гэжэ шиидээ.

А. Мантаевай фото.

Студентнүүдэй уласхоорондын семинар Москвада эхилбэ

...нтябриин 10-да Ленинскэ ха...рта Москвагай университет ...зэгдэһэн студентнүүдэй улас...ондын семинар «СССР-тэхи һуралсал» гэжэ нэрлэгдэһэн ...

... шахуу ороной: Албаниин, Ал...ий, Англиин, Аргентинын, Бол...ын, Венгриин, Вьетнамай, ГДР-, Кипрын, Хитадай Арадай Рес...икын, Франциин болон буса... студентнүүдэй национальна бо... нютаг нютагай томо организа...удай түлөөлэгшэд Москвада ... Советскэ түлөөлэгшэдэй дун... Москвагай, Ленинградай, Кие... Таллинай, Томскын, Ташкен... Тбилисиин, Минскын эдир за...хүбүүд, басагад бии.

...рүүшын үдэр гурбан элидхэл ...агдаа. СССР-эй Дээдэ, тусхай ...э һуралсалай министрын ор...до М. А. Прокофьев советскэ ...э һургуулинуудай амжалта...ы тухай хэлэхэдээ, һонирхолтой ...энүүдые дурдаһан байна. Мү...үедэ оронoй арадай ажахыда ...миллион үлүүтэй дээдэ, тусхай ...а эрдэмтэй мэргэжэлтэд хү.... Дээдэ һургуулинуудта 2.150 ...ган хүн һуража байдаг. СССР-...оной мянган хүн бүхэнэй 20 ...хүнь студентнүүд юм.

СССР-тэхи гуманитарна эрдэм тухай Ленинградай университедэй проректор С. И. Тюльпанов, техническэ эрдэм тухай Москвагай энергетическэ институдай директор профессор М. Г. Чиликин элидхэлнүүдые хээ.

Семинарта хабаадагшад элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэхэһээ гадна, Москвагай дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй һуралсалтай, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэритэй, ажабайдалтайнь танилсаха. Гадна хариин оронуудһаа ерэһэн айлшад «Университет ба общество» гэһэн темээр хөөрэлдөөндэ хабаадалсаха, студентнүүдэй организацинуудай ажал-ябуулгатай, залуушуулай спортивна хүдэлөөнтэй танилсаха байна. Семинарта хабаадагшад СССР-эй Наукануудай академиин президент А. Н. Несмеяновтай, СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютинтэй уулзаха, СССР-эй Наукануудай академиин атомна электростанцида, ядерна шэнжэлэлгэ хэдэг нэгэдэмэл институдта хүрэхэ, арадай ажахын туйлалтануудые харуулһан выставкэдэ орохо байна.

(ТАСС).

КПСС-эй ОБКОМДО

ЗЭДЫН АЙМАГАЙ КОЛХОЗУУДТА, СОВХОЗДО ЭЛДЭБ ТҮРЭЛЭЙ МАЛ ИСКУССТВЕННА АРГААР ОРООНДО ОРУУЛХА ХҮДЭЛМЭРИИН ХАНГАЛТАГҮЙГӨӨР ЯБУУЛАГДАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

Һаяхан тус аймагай хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Ильковой, Борьёогой совхозой главна зоотехник нүхэр Уваровагай тоосоото мэдээсэл КПСС-эй обкомой бюро дээрэ соносогдоо. Искусственна үрэжүүлгын, элдэб түрэлэй мал үрэжүүлхэ хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэн дээрэһээ энэ аймагта жэл бүри олон мал һубайржа, түл үсөөнөөр абтадаг байна. Тиигээд энэ жэлэй үнгэрһэн найма һарын дүнгөөр колхозуудай 100 хонин бүриһөө 47 хурьган, 100 үнеэн бүриһөө 42 тугал, совхозой 100 хонин бүриһөө 73 хурьган, 100 үнеэн бүриһөө 38 тугал абтаа. Зарим колхозуудые абажа үзэбэл, малай һубайралга олон. Жэшээнь, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз 100 хонин бүхэнһөө 25 хурьга, 100 үнеэн бүхэнһөө 21 тугал, тэндэхи Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 32 хурьга, 40 тугал абаһан байна.

Тиигэбэшье һаань, ноябрь, декабрьда хурьгалуулха миил 3779 хонин үрэжүүлэгдээ. Гэхэ зуура жэлэй эхеэр 57 мянган толгой хонитой байгаа. 1958 оной дүрбэдэхи кварталда, энэ оной январьда тугаллаһан 500 үнеэдэй, шэнэ гунжадай миил 135-ниинь үрэжүүлэгдэһэн байна. Борьёогой совхоз нэгэшье толгой хони, нэгэшье үнеэ үрэжүүлээгүй. Энээн дээрэһээ харахада, эдэнэр 1959 ондо малай тоо толгой олошоруулха социалистическэ уялгаяа таһалдуулжа болохо аюул тохёолдуулаад байна.

Ерэхэ жэлдэ түллэхэ хонидые, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри баһал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Олон колхоздо, совхоздо искусственна үрэжүүлгэ хэхэ пунктнууд, хусанууд саг соогоо бэлэдхэгдээгүй. Август һарада колхозуудай 7122 толгой хонин, 1960 ондо тугаллаха үнеэдэй, хашарагуудай миил 415 толгойнь үрэжүүлэгдээ. Совхоздо 43 хонин, 425 үнеэн үрэжүүлэгдэбэ. Доржи Банзаровай, Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд август һарада нэгэшье толгой хони үрэжүүлээгүй байшоо.

Аймаг дотор искусственна үрэжүүлгэ хэдэг гүрэнэй станцида элитнэ үүлтэрэй буханууд, һайн хусанууд, шухала хэрэгтэй элдэб түхеэрэлгэ, машина, унаа, тусхай мэргэжэлтэд хүсэд бии. Гэбэшье станциинхид арга боломжоёо хэрэглэжэ шаданагүй. Аймагай колхозууд, совхоз малай үрые тон муугаар хэрэглэнэ. Гүрэнэй станциһаа асарагдаһан һайн үүлтэрэй бухануудай үрэ колхозуудта 45 процент, хусануудайхи 72 процент хэрэглэгдэнэ. Совхозой бухануудай—28, хусануудай—41 процентнь хэрэглэгдэнэ. Жэшээлжэ харахада, энэ оной сентябриин 10-най байдалаар 40 мянган толгой хонин үрэжүүлэгдэхэ ёһотой аад, 6620 толгойнь үрэжүүлэгдээ. Тиихэдэ 2100 толгой үнеэд, залуу мал үрэжүүлэгдэхэ һаа, 530-ниинь үрэжүүлэгдээ. Совхоздо 10 мянган толгой хонид үрэжүүлэгдэхэ һаа, 99 толгойнь ороондо оруулагдаа.

Аймаг дотор колхозой гүүртэ, отаранuудта үрэжүүлэгдэһэн малай тоо бүридхэлгэ, энэ хүдэлмэриие нягталан шалгажа байха ябадал хангалтагүйгөөр табигданхай. Зарим отарануудта худал мэдээ үгэхэ ушар үзэгдэнэ.

Малай үүлтэр һайжаруулха, тоо толгойень түргөөр олошоруулха хүдэлмэридэ—искусственна үрэжүүлгэдэ ямар шалтагаанһаа иимэ ехэ дутагдалнууд тохёолдооб? Аймагай хүдөө ажахын инспекциин, нэн түрүүндэ тэрээнэй начальник нүхэр Ильковой, совхозой директор нүхэр Мельниковэй, главна зоотехник нүхэр Уваровагай болон олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тон харюусалгагүйгөөр энэ шухала хэрэгтэ хандаһанһаа шалтагаална.

Аймагай хүдөө ажахын инспекци, колхозой правленинууд, совхозой дирекци, зоовстмэргэжэлтэд элдэб түрэлэй мал үрэжүүлхэ хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилнэгүй, малые зүн дэгээн ороондо оруулха бүдүүлиг арга хэрэглэһэн хүнүүдтэ хэмжээ абанагүй.

Элдэб түрэлэй мал яахадаа олоор һубайрнаб гэхэдэ, КПСС-эй Зэдын айком, аймгүйсэдком үрэжүүлгэ эмхидхэхэ хэрэгтэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Адууһа малай ехээр гарзалжа байбашье, искусственна үрэжүүлгэ, мал ороондо оруулха хүдэлмэри хойшо татаһан аймагай инспекциин, колхозуудай, совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ, зоовстмэргэжэлтэдтэ, мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй.

КПСС-эй обкомой бюро иимэ шиидхэбэри абаба:

1960 ондо колхозуудта, совхоздо 100 хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлжэ абаха бүхы хэмжээ абаагүй һаа, хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Ильков, совхозой главна зоотехник нүхэр Уварова гэгшэд ажалһаа сүлөөлэгдэжэ, партийна шанга харюусалгада хабаадуулагдаха болоо. Ноябриин 1 болотор аймаг дотор 72 мянгаһаа үсөөн бэшэ, тэрэ тоодо совхоздо 18 мянган толгой хонид үрэжүүлэгдэхэ гэжэ нүхэд Ильковой, Уваровагай бюродо мэдүүлһэниинь хараада абтаба.

Үбэл хони түрүүлхэгүй гэжэ КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй, совхозой дирекциин, олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй бодомжо тон буруу гэжэ тэмдэглэгдээ. Хонидые үбэл бэшэ, харин зун түрүүлдэг болохо гэһэн үнинэй хуушарһан бүдүүлиг арга эдэнэр дахин һэргээхэсэ байна гэжэ бюродо харагдаһан байна. Энэ оной ноябриин 1 болотор үрэжүүлэгдэхэ бүхы түрэлэй малые үрэжүүлжэ дүүргэхээр КПСС-эй айком, аймгүйсэдком, хүдөө ажахын инспекци, үрэжүүлгын гүрэнэй станци, совхозой дирекци, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа.

Энэ оной августын 27-до абтаһан КПСС-эй обкомой бюрогой шиидхэбэриин ёһоор, партиин айком, аймгүйсэдком, аймагай хүдөө ажахын инспекци колхозуудта, совхоздо үнеэдэй, хонидой һубайралга усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые дары хараалха гэжэ уялгалагдаа. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые колхозуудай, совхозой хүдэлмэришэд суглаан дээрэ тодорхойлон хаража, баталан абаха. Хүдөө ажахын Министерствын зааһанай үндэһөөр, малай һубайрха ябадал усадхаһан малшадые урмашуулха, олоор һубайруулагшадые түлөөриин талаар харюусалгада хабаадуулха шухала.

Хурьгадые, тугал хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ абаха талаар малшадай харюусалгые дээшэлүүлхын зорилгоор хонишодой, һаалишадай, үхэршэд, мал адуулагшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри, зоотехническэ һуралсал эрид һайжаруулха ёһотой гэжэ КПСС-эй айком, колхозуудай, совхозой партийна организацинууд, аймагай инспекци уялгалагдаба.

Энэ тогтоолой хэр бэелүүлэгдэжэ байһаниие энэ оной октябриин эхеэр КПСС-эй обкомой бюро хаража үзэхэдөө, нүхэр Барьядаев, Будажаповай, колхозуудай, совхозой зарим хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоо шагнаха.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые угтуулан

Үргэн ниитэ зоной эдэбхи үүсхэл бадаруулагшад

ХҮНДЭТЭЙ, ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХЭРЭГ

Олониитэ зоной ушар ёhоо мэдэлгые улам дээшэлүүлхэ айхабтар хүндэтэй, тон харюусалгатай үүргэ манай агитаторнууд дүүргэдэг гээшэ. Энээнээ hайн мэдэрhэн манай 11 агитаторнууд бригадынгаа гэшүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри оролдосотой hайнаар ябуулжа, партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, колхозой баялигые арьбадхалсаха хэрэгтэ тэдэниие уряалан элсүүлнэ.

Би гурбан жэлэй туршада нютагтаа комбайнераар хүдэлхэтээ хамта, агитаторай уялга дүүргэнэб. Ямаршье сагта зоной дунда ябажа, үнэн үгөөр тэдэниие урмашуулан зоригжуулха гэжэ оролдодогби. Үбэлэй үедэ малай фермэ дээгүүр олон удаа дайшалхы хуудаhа гаргаhан, хөөрэлдөө эмхидхэhэн байхаб. Хөөрэлдөө хэхэhээ урид hайса бэлдэдэг, газетэ болон номууд сооhоо хэрэгтэй тоо, баримтануудые, жэшээнүүдые абажа хэрэглэдэгби.

Мүнөө 250 гектар таряа амяарлан хуряаха, 4000 центнер таряа хадаха уялга абанхайб. Тиихэдээшье агитатор байhан хүндэтэ үүргэеэ үнэн зүрхэнhөө дүүргэнэб.

Малшад гү, али механизаторнуудтай хөөрэлдэхэ асуудалаа бүхы талаhаань hайн мэдэжэ абаhанайнгаа hүүлээр лэ ярилдаа хэдэгби. Адаглаhан дутагдалнуудаа зайсуулха хэмжээ абхуулнаб. Иигэжэ үнгэрhэн хөөрэлдөөе хүнүүд ехээр hонирхон шагнадаг, саашадаа бүри hайнаар ажаллаха тухайдаа мэдүүлдэг, дааhан хэрэгтээ бүри оролдосотойгоор, эдэбхи ехэтэйгээр хандадаг гээшэ.

Гэбэшье минии өөрымнии ажалда дутагдалнууд үшөө бии. Заримдаа хөөрэлдөөмнии дутагдалтайгаар үнгэргэгдэдэг. Тиимын тула саашадаа эрдэм мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхэ зорилготойб. Тиигээд байбал, агитаторай хүндэтэй, харюусалгатай үүргые улам hайнаар дүүргэжэ шадахаб гэжэ hанагшаб. Партийна комитедэй үүсхэлээр энэ оной майда эмхидхэгдэhэн агитаторай hургуули бидэндэ ехэ туhа хүргэнэ.

Д. Хусаев,
комбайнер, 4-хи комплексно бригадын агитатор.

Агитаторнуудай үүргэ ехэ

Бригадын гэшүүдэй дунда политическэ болбосоролой хүдэлмэри үргэнөөр, hонирхолтойгоор, ойлгосотойгоор ябуулхын тула 27 хүнhөө бүридэhэн агитколлектив эмхидхэгдэнхэй. Эдэмнай бултадаа шахуу эрдэмтэй, баян дүршэлтэй хүнүүд юм.

Партиин XXI съездын hүүлээр абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ олониитые элсүүлхэ хэрэгтэнь манай агитколлектив партийна эхин организацидаа ехэ туhа хүргэнэ. Агитационно ойлгууламжымнай хүдэлмэри бригадын ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулагдадаг болоо. Хэхэ юумэеэ hара бүри түсэблэн хараалдагбди.

Агитаторнууднай малшад, механизаторнуудай зорилгыень hайтар ойлгуулхын тулада хүн бүхэнтэй хөөрэлдэдэг. Өөhэдынгөө участогуудай зонтой долоон хоног бүри заатагүй уулзажа, уридшалан хараалhан темээр хөөрэлдөө хэдэг, hүүлэй үеын hонин дуулгадаг байна. Агитаторнууд Дари Халангуева, Аюша Ангахаев, Анфиса Шабанова болон бусад энэ үдэрөө алдангүй, участогтаа ошодог заншалтай. Эдэнэр элдэб hонин дуулгахаhаа гадна, мүн хүн зоной хэжэ байhан ажал хэрэгүүдтэй танилсадаг, дутагдалнуудай бии байбалнь, тэрэниие дары усадхуулха гэжэ оролдодог байна.

Партийна организациин бюро арбан хоног бүри агитаторнуудай семинар үнгэргэдэг. Һүүлэй үедэ колхозой партийна комитедэй үүсхэлээр эмхидхэгдэhэн агитаторай hургуули бидэндэ тодорхой туhаламжа үзүүлжэ эхилээ.

КПСС-эй обком манай агитколлективэй хүдэлмэриие май hарада шалгажа, соносожо үзөөд, тодорхой зорилгонуудые табяа hэн. Тиихэдэ элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудаа сүм усадхахын түлөө тэмсэжэ байнабди. Саашанхи хүдэлмэридөө олон янзын онол арга хэрэглэн, партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые хүндэтэйгөөр угтаха зорилго табинхайбди.

Д. Дамбаев,
1-дэхи комплексно бригадын агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ.

Толтойн сомоной «Восточные Саяны» колхоз Түнхэнэй аймаг доторхи томохон ажахынуудай нэгэн болоно. Эндэ 750 үрхэтэ айл, 1270 гаран хүдэлмэришэ хүн бии юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа 2—3 жэлэй туршада, энэ колхозой гэшүүд ажахыгаа улам хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтойхон амжалта туйлаа. КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые угтуулан, Хойморой колхознигууд ажалай болон политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда эдэбхи, үүсхэл гарган ажаллажа байнхай. Адууhа малдаа бардам хүрэхэ, эрхим шанартай үбhэ тэжээл бэлэдхэхын, таряа хуряалгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Колхозой гэшүүдэй, тэндэхи интеллигенциин, арад зоной нугаршагүй зоригые, эдэбхи үүсхэлые нютагай коммунистнууд, комсомолшууд шадамараар толгойлжо, шэнэ илалта тээшэ хүтэлнэ.

Колхозой партийна организациин ябуулдаг политическэ, агитационно ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай энэ хуудаhанда хэлэгдэхэнь.

Партийна комитет ба ажахын хүгжэлтэ

Энэ жэлэй февраль hарада Толтойн сомоной XVII партсъезд, «Знамя» гэдэг багахан ажахынууд нэгэдэжэ, «Восточные Саяны» гэжэ томодхогдоhон колхоз болоhон юм. Тиихэдэ зуу гаран коммунистhаа бүридэhэн партийна организаци байгуулагдаад, партийна комитет hунгагдаhан байгаа. Мүн дүрбэн комплексно бригададамнай партийна эхин организацинууд бии болгогдонхой.

Шэнээр hунгагдаhан партийна комитет түрүүшын үдэрhөө хойшо тодорхой түсэбэй ёhоор, партийна эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэреэ ажахын шухала зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор, зүбөөр таараалдуулан ябуулжа эхилээ. Нэн түрүүндэ хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэри шангадхан, бүхы колхозникуудые КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй, партиин ЦК-гэй июниин Пленумэй түүхэтэ тогтоолнуудтай танилсуулжа вахалаа hэн. Тиигээд бригада бүхэндэмнай 10—18 түрүү коммунистнууд, комсомолшуудhаа бүридэhэн тусхай агитколлектив эмхидхэгдээ. Тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд болгогдожо эдэбхитэй, бэрхэ нүхэд баталагдаа юм. Агитатор бүхэндэ тусхай участок даалгагданхай. Тэндээ тэдэнэр 3—4 хоног бүри ошожо, ямар нэгэн hонирхолтой асуудалаар малшад, механизаторнуудтай хөөрэлдэдэг, газетэ, ном уншажа үгэдэг. Хэн нэгэн агитаторай ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө хэхэдэ дутагдалнуудай гараа hаань, нэгэдэхи бригадын дэргэдэхи саг үргэлжын агитпункт туhалдаг.

Һаяшаг манайда эмхидхэгдэhэн агитаторай hургуули аша үрэ ехэтэй байhанаа харуулба. Партийна комитеднай агитаторнуудтаа зорюулжа, hара соо хоёр дахин хэшээл үнгэргэнэ. Дүрбэн часай программатай hонин лекци, элидхэлнүүд уншагдадаг, али нэгэн агитаторай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдэдэг байна. Энээнэй урда тээхи хэшээлнүүд дээрэ: «Ажалшадые коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлгэ—партиимнай гол зорилго», «В. И. Ленин—пропагандист, агитатор мүн» гэhэн лекцинүүд уншагдаа. Тэрээнhээ гадна, 1-дэхи комплексно бригадын агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Д. Дамбаев, агитаторнууд Д. Халангуева, А. Шубанова гэгшэд арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри хайшан гэжэ эмхидхэдэг тухайдаа хөөрэжэ үгэhэн байна.

Партийна комитет ажахын хэрэгтэ агитаторнуудай нүлөөе бүри ехэ болгохо гэжэ оролдодог, тэдэнээр дамжуулан элдэб асуудалнуудые шиидхэдэг юм. Иигэжэ хүтэлбэрилхэдэ агитаторнуудай үүргэ алишье талаараа дээшэлдэг.

Харуулан ойлгуулха агитацида ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ хэрэгые гол түлэб комсомолой организаци (ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр Сымбелов) даадаг.

Адууhа малдаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэд, таряа хуряалгаяа амжалтатайгаар ябуулжа байнабди. Ороoho таряанай ургаса hайн. Зарим газарай гектар бүриhөө 22 центнер хүрэтэр ургаса абажа байнабди.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ мүнөө социалистическэ мүрысөөн бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байна. Энээниие толгойлон, ажалшадай эдэбхи, үүсхэлые али болохоор дэмжэжэ, зоной дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиhээ үргэнөөр ябуулха гээшэ партийна, комсомолой организацинуудай, агитаторнуудай шухалын шухала зорилго болоно. Энэ ушарые хараадаа абажа, манай партийна комитет социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ хэрэгээ улам hайжаруулхын тулада оролдолго гаргана.

Б. Цыденов,
партийна комитедэй секретарь.

ДУТАГДАЛНУУД УСАДХАГДАХА

КПСС-эй ЦК-гэй 1953 оной сентябриин Пленумhээ хойшо үнгэрhэн үе соо манай колхозой ажахы нилээд ехээр хүгжөө. Яагаад тиигээб гэхэдэ: нэгэдэхеэр, Хоймор нютагай 4 багахан колхоз нэгэдэжэ томо ажахы болоод, доторойнгоо арга боломжо хүсэдөөр ашаглаха ябадал хангагдаа; хоёрдохёор, колхозникуудай үүсхэл, оролдосо ехэтэйгээр ажаллаhанай, тэдэнэй дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри нүлөө ехэтэйгээр ябуулhанай эсэстэ туйлагдаа.

Нютагай коммунистнууд, комсомолшууд хүдэлмэреэ үшөө hайнаар эмхидхэн, артелиингээ баялигые арьбадхахын түлөө тэмсэжэ ороhон байна. Ажалай эмхидхэл hайжаруулха, партийна нүлөөгөө бүри ехэ болгохо зорилгоор комплексно 4 бригада байгуулhан, тэндээ партийна эхин организацинуудые эмхидхэhэн юм. Энэмнай ехэ hайн үрэ үгэжэ эхилээ.

Бригадын партийна эхин организаци 23 коммунисттай болонхой. Тэдэнэй олонхинь агитаторнууд юм. Агитколлективнай ажалшадай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Бригада, фермэнүүдэй хоорондохи мүрысөөнэй дүн 10 хоног бүхэндэ согсологдодог. Ажалдаа шалгарагшадта дамжуулгын улаан тугханууд, вымпелнүүд барюулагдана.

Архи ехээр уугаад, хүдэлмэриин үедэ зайгуултажа ябагшад үгы болонтоо. Бригадын гэшүүн бүхэн шадаал hаа, ехэ юумэ бүтээжэ, оронойнгоо баялигые арьбадхалсаха гэжэ шармайн оролдоно. Эдэнэй ажал хэрэгые коммунистнууд, комсомолшууд, агитаторнууд ходо шалгажа, согсолжо, толилон тунхаглажа байдаг. Тиихэдээ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаhан», шог газетэнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Агитколлективые даагша нүхэр Салдаков, бригадын газеты[н] дактор агроном нүхэр Ошоро[в]шэд соёл сурталай хүдэлмэри[…] дамар hайнаар хүтэлдэг гэжэ […]дэглэхэ хэрэгтэй.

Гэбэшье дутуу дунданууд, […]хэгдээгүй асуудалнууд бии. […] хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэри[…] hайжаруулха зорилго табигда[…] Энэ хэрэгтэ агитаторнуудай […] ехэ. Тиимэhээ эрдэм бэлигтэй[…]ной дунда хүндэтэй хүнүүдые […]лэн оложо, агитатор болгон […]хо шухала.

Г. Дирбсе[…]
№ 3 комплексно бри[гадын] партбюрогой секр[етарь].

Комсомолшууд түрүүлэнхэй

Комсомолоймнай организациин хоёр зуун гэшүүдэй олонхинь үйлэдбэриин шухала шухала газарнуудта хубаагдан табигдаад, ахамад нүхэдhөө багашье дутуугүйгөөр харюусалгатай даабаринуудые дүүргэжэ ябадаг. Тиихэтээ хамта зоной дунда хүмүүжүүлгын, ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэлсэхэ талаар горьтой юумэ хэнэ. Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ, залуушуулай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ асуудалда ВЛКСМ-эй комитедэй зүгhөө ехэ анхарал хандуулагдана.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын соносхогдоhонhоо хойшо клубууд, библиотекэнүүднай хүдэлмэреэ hайжаруулжа байнхай, гэр байранууд баригдана, тосхонуудай ногооруулагдажа, болбосон түхэлтэй болоно.

Т и и г э h э н эйнь ашаар соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри hонирхолтойгоор, янза бүреэр ябуулагдана. Һайшаалтай уулза л г а н у у д — асуудал харюугай, залуушуулай үдэшэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, наhажаал колхозникуудай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ үбэлhөө бригада бүхэндэмнай уран hайханай бүлгэмүүд байгуулагдаа. Хабар үнгэргэгдэhэн харалга дээрэ аймаг соогоо хоёрдохи hуури эзэлhэн байгаабди. Уран hайханай бүлгэмэйхид «Бурят үнэн» газетэд[э …]лилогдоhон «Х[…]рой шүдхэр» […] шүүмжэлэл с[…] өөhэдөө зүжэг[…]гон табижа, […]шадые ехэтэ h[…]хуулаа, хүмүү[…]хы ехэ удхаш[…]тай байгаа. […] гэхэдэ, тэрэ с[…]дотор манай […]та ажаhуудаг, […]жан мүргэлдэ […]дэг үбгэн тух[ай …]лэгдээ бшуу. […] үзэл үзэжэ, м[…]хо хэжэ, зонии[…]ража ябадаг […] зайгуулнуудтай […] сэлээ бүри ш[…]хахабди.

Партийна ко[митет] комсомол шуу[д] ажал хэрэгтэ […] туhалжа б[…] Саашадаа бүр[и …]наар туhалха […]

В. Сымб[елов],
ВЛКС[М-эй] коми[тедэй] секр[етарь].

ЗҮҮН САЯНАЙ ХОРМОЙДО

УҺА ехэтэй аадар бороо сүүдхэлжэ адхарhан аад, тугаарhаа хойшо замхаба. Түглэгэр хара хушалтань аалихан хобхоржо, орьёл үндэр огторгойе үүлэ мананhаань, хүрьhэтэ дэлхэйе шэмэглэн ургадаг ногоое шүүдэрhээнь сүлөөлнэ.

Гансал харьяата үндэр Зүүн Саянай hарьдаг үндэр мундарганuудай оройгоор, нарhа модоной набшата hалаадал адли найгалзажа үзэгдэнэ. Мүнхэ Сарьдагhaa эхи татаhан дошхон сэлгеэ Эрхүү гол харгымнай урдаханууp сагаан хөөhөөр бурьян шурьян урдана.

Харгын хоёр хажуугаар томо залаануудтаа дарагдажа ганхаhан томо эдеэтэ шэниисын поли, удхэн эшэтэй овёсой ургаса сайран шарлажа, абтаха сагаа хүлеэн нэмжынэ.

— Энэ жэл Түнхэндэ талха таряанай ургаса бүришье hайн, —гээд мантай сугтаа шара улаан автобус соо ябаhан нэгэ үбгэн омогтойгоор дуугарба.

— Шадамар лэ зонууд байха, уулзажа хөөрэлдэхэдөө ойлгохол байхат... Тээ тэрэ сайбалзааша гэрнүүд Саянай томодхогдоhон колхозой нэгэдэхи бригадын гол бууса...

Үглөөдэрынь Галбай тосхоной ута үргэн гудамжаар өөдэ уруугаа гэшхэлэн, эрхим түрүү хүбүүд, басагадтайнь танилсажа ябахадаа, «шадамар лэ зонууд байха» гэhэн үнөөхи үбгэнэйнгөө үгэнүүдые ээзлүүдгүй hанаадхибабди. Эндэхи нютагай алдар солото хүнүүдтэйнь, арад зоноо шадамар бэрхээр ударидадаг хүтэлбэрилэгшэдтэйнь, үргэн ниитын эдэбхи үүсхэл бадаруулдаг коммунистнууд, комсомолшуудтайнь хөөрэлдөөд байхадаа, үдэрые үдэр, hүниие hүни гэнгүй артелиингээ ажахые бэхижүүлхын тула үнэн зүрхэнhөө оролдодог зон гэжэ үнэхөөрөөшье мэдээбди. Эдэнэй алтан гараар, ухаан бодолоор, эрдэм шадабаряар Хойморой «Восточные Саяны» колхозой газар дайда, ажахы, соёл культура жэл бүри hалбаран хүгжэжэ байдаг.

Энэ колхоз hаяшаг болотор хүдөө ажахын продукци гүрэндэ тушааха даабаряа дүүргэдэггүй, ажалта үдэртэ өөдтэй ороhо таряа, мүнгэ хубаадаггүй байгаа. Мүнөө, илангаяа hүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада тад ондоо болоод, колхозынь баян, гэшүүдынь шанга шадалтай ажаhууна.

Артелиин сабшалан, таряалан дээгүүр 23 трактор, 22 автомашина, 14 комбайн болон бусад техникэ үдэр hүнигүй хүнхинэжэ байдаг. 1953 ондо, партиин Центральна Комитедэй түүхэтэ сентябриин Пленумэй болоhон жэлдэ, Хойморой 4 колхоз хамта дээрээ арайхан гэжэ 1 миллион 31 мянган түхэриг олзо оруулhан аад, харин энэ оной зургаан hара соо 1 миллион 405 мянган түхэриг олзо абаа.

Нёдондоной, мүн энэ жэлэй даб дээрэхи дүнгүүд ехэхэн юумын хэгдэжэ байhые, колхозой правлениин (түрүүлэгшэнь нүхэр Таханов Б. Х.), партийна организациин (парткомойнь секретарь нүхэр Цыденов Б. Н.) ямараар ажаллаhые, ажахыгаа саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө тэдэнэй хэр зэргээр тэмсэжэ эхилhые гэршэлнэ.

Шэнэ хүтэлбэрилэгшэд эрид шиидэнги, зориhондоо хүрэдэг байhанаа харуулба. Тэдэнэр колхозойнгоо партийна организацитай, эдэбхитэдтэй зүблэжэ, гээгдэлэйнгээ шалтагаануудые элирүүлээ юм. Нютагай 300 гаран коммунист, комсомолшууд, хэдэн арбаад агитаторнууд айл бүхэнөөрөө ябажа, дутуунууд тухайдаа хөөрэжэ үгөө. Энээнhээ уламжалан правлени, партийна организаци эмхидхэлэйнгээ, арад зоной дунда ябуулдаг политическэ, ойлгууламжынгаа хүдэлмэри үргэдхэжэ захалhан байна.

Зураг дээрэ: нэгэдэхи комплексно бригадын партийна организациин агитколлективые даагша нүхэр Д. Дамбаев механизаторнуудта шэнэ газетэ уншажа байна. И. Очировай фото.

Партийна организациин бүхы эмхидхэлэй, соёл сурталай хүдэлмэриие 11 гэшүүнтэй партийна комитет хүтэлбэрилдэг.

Парткомынь бодомжотойгоор зохёогдожо баталагдаhан түсэбэй ёhоор ажал хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, хараалагдаhан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы коммунистнуудые хабаадуулдаг. Энэ зорилгоор парткомой зүгhөө коммунистнуудта партийна даабари ходо үгтэдэг, мүн дүүргэлтэнь хинан шалгагдажа байдаг.

Колхозникуудай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ парторганизаци ехэ анхарал хандуулна. Агитколлективынь коммунистнуудhaa гадна, комсомолшууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдые агитаторнууд болгонхой.

Агитаторнуудай хүдэлмэриие хинан шалгажа байхын тула бригадын партбюрогой гэшүүд хөөрэлдөөндэ байлсадаг, агитаторнуудай тоосоое партбюрогойнгоо заседани дээрэ шагнадаг заншалтай.

Партийна комитедэй секретарь нүхэр Цыденов агитаторнуудай хүдэлмэриие өөрөө шэнжэлэн согсолжо, семинар үнгэргэжэ, тэдээндэ туhалдаг юм.

Малай үбэлжэлгын, хабарай тарилгын, үбhэ хуряалгын үедэ агитколлективынь илангаяа ехэ юумэ хээ. Политическэ хүдэлмэреэ ажахын зорилгонуудтай, улад зоной ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулна. Энэнь hайн үрэ дүнтэй байдаг байгаа.

Колхозой правлени, партийна комитет, бүхы колхозникууд ургасаяа hаяын үдэрнүүдтэ х[…]жа дүүргэд, малай үбэлжэ[лгэ] бэлэдхэлые октябриин 10 бо[лотор] сүм дүүргэхэ зорилготой. Эн[эй] тулада партийна комитет бэл[…]лэй, эмхидхэлэй ехэ хүдэл[мэри] ябуулна.

Таряа хуряалгын асуудал [ком]плексно бригада бүхэнэй пар[тийна] суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэг[дэжэ,] ажалшадай дунда политическ[э хү]дэлмэри, социалистическэ мү[рысөө] үргэнөөр эмхидхэхэ хэмжээ-яб[уул]ганууд хараалагдаа hэн. Үш[өө ав]густын 18-да механизаторну[удай] зүблөөн боложо, түрүүшүүлы[н …] машуулха хэмжээнүүд батал[агдаа] юм.

Агитаторнуудай зүблөөн за[…]дажа, таряа хуряалгын үедэ […] болбосоролой хүдэлмэри тодо[рхой]гоор, удха түгэлдэрөөр ябуулх[а, со]циалистическэ мүрысөө дэлгэр[үүл]хэ тухай асуудал хэлсэгдээ.

Таряа хуряагшадай куль[тур]эрилтые гүйсэд хангаха х[…] колхозой партком, бригадын [пар]тийна эхин организацинууд м[…] ехэ анхарал хандуулаа. По[лe]станууд бултадаа заhагдажа, […]гоёор бэшэгдэhэн уряа лозунг[…] плакадуудаар шэмэглэгдээ.

Иигэжэ Түнхэнэй «Вос[точные] Саяны» колхозой гэшүүд та[ря]ряалгаяа эхилээд, КПСС-эй Ц[К-гэй] ээлжээтэ Пленумые угтуула[н,] баяр баясхалантайгаар, э[…] үүсхэлтэйгээр ажаллажа бай[на].

Ив. ОЧИР[…]
манай тусха[й …]

ХҮНДЭТЭЙ ТОКАРЬ

Токарна станогто хүдэлмэрилжэ байhан хүдэршэг бэетэй нэгэ хүн ханамжатайгаар бүтээжэ байhан юумэеэ хэмжэжэ үзэнэ. Һүүлдэнь станогтоо дахин hуулгажа, хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлнэ. Иигэжэ тэрээр заводой цехүүдтэ хэрэглэгдэдэг зэр зэмсэгүүдые хэм хэмжээ сооhонь бүтээдэг байна.

Манай Ленинэй орденто паровагонно заводой инструментальна цехын токарь Сергей Цыренович Амбуев болоно. Арбан жэлэй урда тэрэ Читын областиин Угдаан hомонhоо ерэhэн залуухан хүбүүн түрүүшынхеэ завод соо оролсоhэн юм. Анха түрүүн слесарь мэргэжэл шудалжа эхилhэн хүбүүн ехэ оролдолго гаргажа, мэргэжэлдээ hайнтай болоhон байгаа. Косельтэ цехтэ гурбан жэлдэ слесарь хүдэлмэрилөөд байтараа, Сергей Цыренович хоёрдохи мэргэжэлтэй болохо гэжэ шиидэhэн байгаа. Иигэжэ токарь боложо, инструментальна цехын түрүү хүнүүдэй нэгэн болонхой.

Долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй эхилhэнhээ хойшо нүхэр Амбуев эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Заводой үйлэдбэри дээрэ хэрэглэгдэдэг үрэм, отолуур болон бусад зэмсэгүүдые hайн шанартайгаар бүтээдэг дээрэhээ энэ новатор хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоhон байна.

— Манай эрхим токарьнуудай нэгэн Сергей Амбуев халаанайнгаа нормые үлүүлээгүйдөө гэртээ харидаггүй зантай. Теэд хэhэн хүдэлмэринь шанар хэзээдэшье hайн байдаг юм,— гэжэ инструментальна цехын халаанай мастер нүхэр Курмаева хөөрэнэ.

Үнэн сэхэ ажалаараа нүхэдэйнгөө дунда алдаршаhан нүхэр Амбуев өөрынгөө хүдэлмэриин баян дүй дүршэлдэ олон залуушуулые hургаа, уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Зураг дээрэ: токарь Сергей Амбуев бүтээhэн деталиингаа хэмжүүрые шалгажа байна.

Д. Дармаев.
В. Муллерай фото.

ДҮРШЭЛТЭЙ БАГША, ЭДЭБХИТЭЙ ЛЕКТОР

Корсаковска дунда hургуулиин багша Иван Хусаевич Николаев ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Колхозой клуб, гүүртэ, отарада лекци, хөөрэлдөө хэжэ байхыень ходо харахат. Иван Хусаевич hүүлэй хэдэн жэлэй туршада Корсаково тосхондохи лекторнуудэй нэгэдэлые хүтэлбэрилжэ байнхай.

Нүхэр Николаев лекци уншаад лэ хизаарладаггүй. Дунда hургуулиин багшанарай политэкономи шудалха кружогой пропагандистаар томилогдоод, энэ даабаряа баhал hайнаар дүүргэнэ.

Үнгэрэгшэ зундаа загаhашадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха хүн хэрэгтэй болоhон юм. Иван Хусаевич тэрэ үедэ амаржа байбашье, массовик боложо тиишэ ошоод, хоёр hара үлүүтэй хүдэлөө. Тэрэниие загаhашад хүндэлдэг, хөөрэлдөө, элидхэл хэхэдэнь анхаралтайгаар шагнадаг байгаа.

Загаhа барилгын үедэ 30 гаран лекци уншахынгаа хажуугаар эрдэм бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдодог. Тиигэжэ нүхэр Николаев сүлөөтэй сагтаа ном, газетэ, журнал ходо уншаад, шухала зүйлнүүдыень тэмдэглэжэ абадаг юм.

Иван Хусаевич лекци уншахаhаа гадна, «Аман үгын журнал», нүүдэл библиотекэ гэхэ мэтые эмхидхэлсээ. Уран hайханай бүлгэмэй 4 концерт тэрэнэй хабаадалгатайгаар харуулагдаа.

Мүнөө нүхэр Николаев багшалхынгаа хажуугаар, таряа хуряажа байhан механизаторнуудай дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Е. Ненашев.

Байкало-Кудара.

Театрын шэнэ сезон

Ленинэй орденто оперо, баледэй театрын 1959—60 онуудай шэнэ сезон нээгдэбэ. Энэ сезон урда жэлнүүдэйхиhээ онсо өөрэ шэнжэтэй. Юундэб гэхэдэ, театрын коллектив Москвада болохо хоёрдохи декадада бэлдэжэ, харюусалга, эрилтэ ехэтэйгээр хүдэлхэ байна. Хэрбээ 1940 ондо гурбахан зүжэг Москвада харуулhан hаа, мүнөө декадын үедэ классическа болон советскэ композиторнуудай хэдэн зохёол харуулха юм.

Түрүүшын декадаhаа хойшо театрын коллектив бүри ехэ боложо артистнуудынь мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлhэн байна.

Жэшээнь, РСФСР-эй габьяата артист Л. Линховоин, В. Манкетов, В. Бамбацыренов гэгшэд консерватори дүүргээ. Театрын артистнууд декадада бэлдэhэн оперо, баледүүдээ городойнгоо ажалшадта харуулжа эхилхэнь.

Н. Маторин.

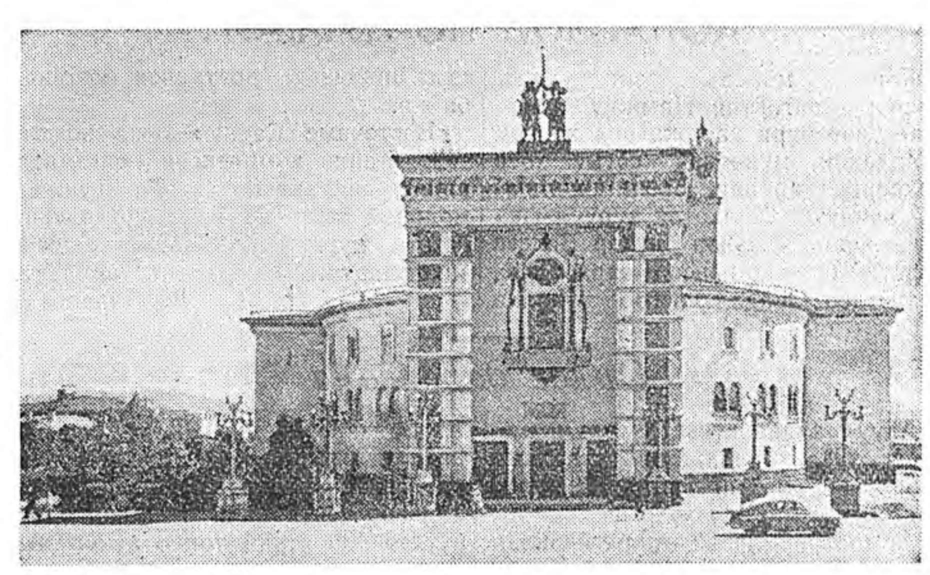

Зураг дээрэ: Ленинэй орденто гүрэнэй оперо, баледэй театрын байшан.
Л. Хайдуровай фото.

ЯРУУНАДА МУХАРШЭБЭРЭЙХИДЭЙ УРЯА ЯАХАДАА ДЭМЖЭГДЭНЭГҮЙБ?

Яруунада hаядаа дулаан үдэрнүүд болоод, таряа хуряалга бүри эршэмтэйгээр ябажа эхилээ. Эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлжэ байhан механизаторнуудай культурна эрилтые хангаха гээшэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, колхозуудай правлени болон партийна организацинуудай арюун уялга болоно. Мухаршэбэрэй интеллигенциин уряада харюу болгон, зарим тэды хэмжээ-ябуулганууд абтаhан аад, саарhан дээрээ үлэшоо.

Энэ асуудалаар Нарhатын дунда hургуули (директорынь нүхэр Бадашкеев) зарим тэды юумэ хэжэ байнхай. Һаяар hургуулиин hурагшадай хүсөөр дүтын полевой станда концерт табигдахань.

Гэбэшье аймагай Культурын байшангай агитбригада таряа хуряалгын эхеэр механизаторнуудта хэдэн концерт харуулhан аад, hүүлэй үедэ юушье хэхээ болишоо. Яруунын совхозой Культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэд таряа хуряагшадай эрилтые ханганагүй. Тэрэшэлэн зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ анхарал багаар табина. Жэшээлхэдэ, «Дружба» колхозой (парторганизациинь секретарь нүхэр Пунцуков) полевой стануудта ажалай дүн гаргахаhаа ондоо юуншье хэгдэнэгүй.

Борьёогой механизаторнуудай хандалгада харюу болгон, «Рассвет» колхозой комбайнер нүхэр Жамсуев, тракторист нүхэр Гунгаров бүри ехэ уялгануудые абаад, аймагайнгаа механизаторнуудта хандаhан байгаа. Энээниие тус колхозой парторганизаци механизаторнуудтаа хүргөөдүй.

Мүн иимэшүү байдал «Путь социализма», «Победа» колхозуудай полевой стануудта, совхозой фермэнүүдтэ үзэгдэнэ. Таряа хуряажа байhан хүнүүдэй культурна эрилтые хангахын тула шухала хэмжээн дары абтаха зэргэтэй. Яруунада мухаршэбэрэйхидэй уряае заабол дэмжэхэ ёhотой.

Д. Сергеев.

Пионернүүдэй байшан нээгдэбэ

Һуралсалай шэнэ жэл Баргажанай пионернүүдтэ ехэ баяр асарба. Юуб гэхэдэ, аймагай центрын эрхим hайн гэрнүүдэй нэгэндэ Пионернүүдэй байшан нээгдээ. Энэ ёhололдо Баянголой, Үүрэгэй дунда hургуулинуудhаа арба—арбан айлшад хабаадаба.

Пионернүүдэй Байшантай болохые hурагшадhаа гадна, түрэлхидшье үнинhөө хойшо хүсэдэг байгаа. Юуб гэхэдэ, энэ байшангынь хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин центр болохо бшуу. Бэлигтэй, hонирхуу багашуул энэ байшанда ерэжэ, абьяас шадабаряа хүгжөөн, хожомоо али нэгэн мэргэжэл абаха замда орохо байна. Байшангай дэргэдэ оёдолой, слесарна, модоной дарханай, уран гоёор хюрөөдэлгын, угалзатуулан шатаалгын, хүгжэмэй, хатар танцын юннадуудай болон бусад кружогууд хүдэлхэ юм. Энэ байшанда элдэб түхеэрэлгэ: модо дархалха станок, электролобзик, электрохаруул, слесарна түгэс хэрэгсэлнүүд бии. Хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд гэхэдэ: 5 баян, 1 аккордион, 4 балалайка, 3 гитара: 3 мандолина бии.

Үхибүүдэй коллективые хүтэлбэрилхэдөө шадамар бэрхэ болоhон Даши Гончикович Гончиков энэ байшангые толгойлдог.

Д. Гыргенов.

Сталинска область. Баригдажа байhан «Азовсталь» заводой шэнэ доменно пеэшэн hаяар ашаглалгада үгтэхэнь. **Зураг дээрэ:** доменно пеэшэн баридаг хабсаргагшадай түрүү бригада. Наада таладань—бригадир И. Кравец (зүүн гарhаа).

ТАСС-эй фотохронико.

Гүльмөөр, губшуураар...

Энэ жэлдэ Байгал далайда урдахида орходоо загаhан багаар баригдадаг байба. Тиигэбэшье «Путь к коммунизму» колхозой загаhашад ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, даалгабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Тэдэнэр загаhа бариха хугасаадахи кварталайнгаа түсэбые процент дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 115 центнер hайн шанартай загаhа гүрэндөө тушаагаа.

Тус колхоздо удаан болзороор баригдадаг 2 губшуур бии юм. Нэгэ губшуурыень даадаг Евсей Григорьевич Налётовой бригада олзо ехэтэйгээр хүдэлмэрилөө. Энэ бригадынхид Громотуха гэжэ газарта загаhашалхадаа бусадhаа онсо шалгараа. Зарим үдэртэ 50 центнер хүрэтэр омули бариhан байна. Зунай сезоной үе соо 400 центнер загаhан баригдаhан байна.

Гүльмөөр загаhа баридаг В. А. Мухин, Ф. Г. Карповай хүтэлбэрилдэг звенонууд муу бэшээр ажаллана. Дүй дүршэлтэй И. Ф. Муравьевой хүтэлбэри доро хүдэлдэг загаhашад агнуурида гараха бүридөө олзотой бусаhаар зандаа.

Партиин ЦК-гэй зарлагдахаа байhан ээлжээтэ Пленумые угтуулан, колхозой загаhашад энэ жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө оролдоно.

Д. Гыргенов.

Аймагай газетэнүүд мэдээсэнэ

ЗАГАҺАШАДТА КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Аймагай Культурын байшангай агитбригада «Коммунизм» колхоз ерэжэ, загаhашадта hонирхолтой концерт харуулаа.

«Красный байкалец».

Хойто-Байгал.

ТЕХНИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ ЭХИЛБЭ

Кяхтын гуталай фабрика дээрэ хүдэлмэришэдэй техническэ hуралсал эхилээ. Фабрикын үйлэдбэриие даагша Л. Н. Халбаева «Гутал оёлгоор мүнөөнэй техническэ туйлалта» гэhэн лекци уншаба. Саашадаа хэшээлынь hарадаа хоёр дахин үнгэргэгдэжэ байха юм.

«Знамя Ленина».

Кяхта.

ПАРТИЙНА ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛЭЙ УРДА ТЭЭ

«Дружба» колхозой партийна комитет политическэ hуралсалай кружок, политhургуулинуудые бүридхэбэ. Нэгэдэхи комплексно бригадын 11 коммунистнууд хүдөө ажахын тодорхой экономико шудалха гэжэ шиидэбэ. Партиин гэшүүд П. С. Борисов, Д. Ц. Аюшин Д. М. Борисова болон хоёрдохи комплексно бригадын коммунистнууд КПСС-эй түүхэ шудалхань.

«Красная заря».

Хори.

ОКТЯБРИИН ҺАЙНДЭРТЭ АЖАЛАЙ БЭЛЭГ БЭЛДЭНЭ

Агууехэ Октябриин 42-дохи жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн Галуута-Нуурай паровозно деподо үргэнөөр дэлгэржэ байна. Үнгэрhэн август hарада депогой коллектив абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Паровозые ябуулха техническэ скорость 40 процент дээшэлжэ, зүүдхэлээ дунда зэргээр гүйлгэжэ, мүн паровозой эрьесые хорооhо түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Хүндэ ашаатай 112 поезднууд ябуулагдажа, түсэбhөө гадуур 35089 тонно ашаан шэрэгдэhэн байна.

«Красная Селенга».

ҺУРАГШАД КОЛХОЗДО ТУЬАЛНА

Доодо Жэрэмэй долоон жэлэй hургуулиин hурагшад хэшээлhээ сүлөө сагтаа колхоздоо туhалха гэжэ шиидэhэн байна. Тэдэнэр сентябриин 3-да бүхы классаараа ороhо сэбэрлэлгэ дээрэ ажаллаа. Мүн саашадаашье тэдэнэр колхозой тоог дээрэ хүдэлмэрилжэ байха юм.

«Победа».

Тарбагатай.

ШЭНЭ КЛУБТАЙ БОЛОХОНЬ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 240 хүнэй багтаха шэнэ клуб барижа байна. Энэ клуб долоон ехэ таhалгануудтай. Ёохор, хатар наадаха, ном уншаха, хубсаhаа тайлаха гэхэ мэтэ тусгаар таhалганууд хэгдэхэ. Барилга дээрэ хүдэлжэ байдаг нүхэдүүд Кулиннч, Пушкарев, Шагдаров гэгшэд оролдосотойгоор ажаллана. Клубай барилга октябрь соо сүм дүүргэгдэжэ, колхозниигууд Октябриин hайндэрые шэнэ клубтаа угтахань.

«Кижингинский колхозник».

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ ОЙРТОО

«Знамя Ленина» колхоздо Шириб Буянтуевич Цыдыпов жэлhээ үлүүтэй хонишоноор хүдэлнэ. Энэ үе соо нүхэр Цыдыпов хониин ажал тухай олон ном, брошюрануудые уншажа, дүй дүршэлтэй боложо байна. Нёдондо жэлдэ малаа нэгэшье гарзагүйгөөр үбэлжүүлhэн байгаа. Тиигэжэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 5,4 килограмм нооhо хайшалаа hэн.

Мүнөө Цыдыповэй отарын хонишод үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ эхилээ. Тэдэнэр өөhэдынгөө хүсөөр 600 центнер hайн шанартай үбhэ абаhан байна. Тэрэшэлэн малай байра заhабарилагдана.

«Вперед».

Мухаршэбэр.

БАРИЛГА ЕХЭЭР ХЭГДЭНЭ

«Путь к коммунизму» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ үйлэдбэриин болон культурна ажаhуудалай барилга ехээр хэгдэнэ. Гурбадахи комплексно бригадын байрладаг Нестерово тосхондо фельдшерскэ пунктын, шэнэ клубэй барилга дүүрэхэ болоо. Мүн олон колхозниигууд өөhэдтөө шэнэ гэрнүүдые барина. Ангыр тосхондо зугалай шэнэ байра, тэрэнэй хажууда шулуугаар унеэдэй байра баригдана. Зырянска тосхоной хажууда колхозой дархашуул гахайн байра барижа байна. Барилга дээрэ Ф. И. Молчанов, Г. Г. Седунов, В. Тарасов, П. Красивых гэгшэд даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

«Знамя Победы».

Прибайкали.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ОЛОН МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ ҮГЭБЭ

Молибден гаргадаг цехүүдэй коллективүүд түсэбhөө гадуур продукци үгэхын түлөө тэмсэжэ, август hарынгаа даабариие 22 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиигэжэ ороной металлургическа заводуудта гансахан август hарада түсэбhөө гадуур олон мянган түхэригэй молибденэй продукци эльгээбэ.

«Закаменская правда».

Г. ИБРАГИМОВ

ЭРЭЛХЭГ ЗОРИГТОЙ БАРИЛГАШАД

☆

Узбекистанда хүдэлдэг Бурят оронойнмай хүбүүд тухай

☆ ☆

Узбекистанай ниислэл хото Ташкентhээ урагшаа, Үлэн тала хэдэн зуугаад модондо үргэлжэлдэг. Энэ талые Үлэн гэжэ хүнүүд дэмы нэрлээгүй. «Хэрэггүй hаа, Үлэн тала руу бү ошо, хэрбээ ошобол — долоон хоног соо хүрэхэ хүнэhэ аба» гэhэн арадай сэсэн үгэ бии юм. Хэдэн олон тэмээн хамбы, эрэлхэг зоригто хүнүүд энэ талада хосороо гээшэб! Наранай хурса элшээр шарагдаhан Үлэн талада гансашье худаг гэжэ байгаагүй хаям.

Тиигэбэшье узбек арад Үлэн тала үрэжэлтэй болохо, хэзээ нэгэтэ хүнүүд ашаг олзото ажал эндэ эрхилхэ байха гэжэ этигэдэг байгаа. «Фархад ба Ширин» гэдэг туужа эндэ бии болоо hэн. «Эрэлхэг хүсэтэ баатар Фархад дошхон Сыр-Дарья мүрэниие хаагаад, уhыень Үлэн тала руу урадхуулба. Тиигэжэ Үлэн талада гоё hайхан сэсэрлиг, виноград болон хлопогой үргэн полинууд нэмжыгээ», — гэжэ хүн зониие үрэжэл, амидаралгүйгөөрөө hүрдүүлэн байдаг Үлэн тала тухай хэдэн зуугаад жэлдэ хөөрэлдэдэг, сохом энэ талые үрэжэлтэ тала болгожо шадаха байhандаа этигэдэг hэн.

Туркестанай хизаарта Совет засагай тогтоhонhоо хойшо арад зоной хэдэн зуун жэлэй эрмэлзэл бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэ золтой байба. Үлэн талые уhалжа, тэрэниие үрэжэлтэй болгохо, иимэ хүдэлмэри хэхын тула мүнгэ hомолхо гэhэн декредтэ 1918 оной май hара соо Владимир Ильич Ленин гар табяа бэлэй.

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ канал богонихон болзор соо малтагдажа, урдань тэмээнэй хамар хадхаха hогообор ногоогүй байhан Үлэн талада хлопогой плантацинууд, сэсэрлиг, виноградай талмайнууд бии болоо.

Хэды ехэ хүдэлмэри хэгдэбэшье, урдынхидаал адляар 1 миллион га үлүүтэй газар үрэжэлгүй зандаа hэн.

Үлэн талада бултандань хлопок тарижа, үндэр ургаса абадаг болгохо гэhэн холын хараата тогтоол партиин XX съезд дээрэ абтаа. Узбекистанай шэнэ, залууг газарнуудые элдүүрилгэдэ оронойнмай олон мянган залуушуул партиингаа ЦК-гэй уряагаар ерээ hэн.

...1957 оной ноябрь hарын бороотой бүрхэг үдэр. Урсатьевска-Ташкентын түмэр замай станциин 58-дахи разъезд дээрэ түрэл партиингаа уряагаар Үлэн талада ерэгшэдэй түрүүшын бүлэг 6 вагонhоо бууба.

— Эндэл шэнэ город барижа, эндэhээл Үлэн талада добтолгоёо эхилхэбди,—гэжэ барилгын начальник Абдурашид Абдухамидович Абдухамидов эрэлхэг зоригто залуушуулда хөөрэн, хооhон тала руу хургаараа заана.

Хэдэхэн часай үнгэрөөд байхада, тэрэ талада майханууд татагдан жэрылдэбэ. Хойто үглөөнhөөнь эхилжэ, бригаданууд эмхидхэгдэбэ. Үдын хоолой hүүлээр уужам майхан соо байрлаhан кадрнуудай таhагта Цыден Цыбикжаповые дуудаба. Сэрэгэй погонгүй формо үмдэhэн, үргэн мүрэтэй, саб гэмэ хүбүүн столдо дүтэлбэ.

Ямар нютагhаа ерээбта? гэhэн асуудалда:

— Би Советскэ Армиhаа табигдаад эндэ ерээб. Нютагни—Бурят орон. Армида ошохоhоо урид Сэлэнгын ой модоной ажахыда дархалагша hэм,— гэhэн тоб гэмэ харюу дуулдаа.

— Дарханай мэргэжэлтэй хадаа дархашуулай бригадын бригадир болоод хүдэлыт даа. Зэр зэбсэгээ ошожо абагты, бригадынтнай гэшүүдые баhал оложо үгэхэбди гэжэ Абдурашид Абдухамидовичын хэлэхэдэ:

— Бригададаа өөрынгөө нютагайхидые абахыемни зүбшөөгыт. Армиин нэгэ частьда хамта алба хэжэ, бэе бэеэ hайн мэдэхэ болонхойбди,—гэжэ Цыден Цыбикжапов Абдухамидовые гуйба.

— Болохол даа. Бурят оронhоо ерэhэн залуушуулай бригадатай болобо хаямбибди. Ехэл hайн гээшэ. Ажалдатнай тон ехэ амжалта хүсэнэб,—гэжэ барилгын начальник хэлээ hэн.

Армида ошохоhоо урид Дубининдахи загаhанай заводто хүдэлжэ байhан Чимит Жамбалдоржиев, Рыгдэн Жалсанов, Дуванча Басаулов, Зэдын вольфрамай-молибденэй комбинадта хүдэлжэ байhан Петр Силин, Прокопий Дондеев, Петр Догончин, Бичурын сахарай заводто хүдэлдэг байhан Данри Тармаханов, Александр Снетков болон Евграф Турнев гэгшэд тэрэ бригадада оробо. Эдэнэй түрэлхидынь мүнөө нютагтаа ажаллажа байдаг.

Манай ороной шэнэ город барилсахаяа ерэhэн түрүүшын бүлэг залуушуул нилээд хүндэ байдалда хүдэлөө. Үбэлдөө таhалгаряагүй бороо орожо, Элhэтэ губи Кара-Кумhаа элhэн шуурган ходо буужа байгша бэлэй. Шуурганай майхануудыень абажа ябашахагүйн тула бүхэли hүниндөө майханаа хаража хоноод, хэды эсэнхэйшье hаа, үглөөгүүр ажалдаа гарадаг байгаа. Залуушуул бэрхэшээлэй урда зааханшье тогтон торонгүй. шулуун гэрнүүдэй фундамент малтажа, элhэ, хайр зөөдэг, вагоноор ерэhэн барилгын бусад хэрэгсэл буулгадаг байба.

1958 оной мартын 14-нэй үдэрые залуу барилгашад хэзээшье мартахагүй. Энэ үдэр Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар баригдажа байhан шэнэ городто Янги Ер (Шэнэ газар) гэhэн нэрэ үгтөө. Социалистическэ мүрысөөндэ ходо түрүүлжэ ябадаг Цыден Цыбикжаповай бригадада Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг тэрэ суглаан дээрэ барюулагдаа. Энэнь залуушуулай түрүүшын ехэ амжалта байгаа бшуу.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо мүнөө болотор Цыден Цыбикжаповай бригада Улаан тугаа алдаагүй. Бурят оронhоо ерэhэн залуу барилгашад тухай алдар суу мүнөө бүхы Узбекистанда таранхай. Партиингаа ЦК-гэй болохоёо байгаа пленумэй хүндэлэлдэ залуу барилгашад социалистическэ мүрысөө эмхидхэнхэй.

Тэдэнэр 1960 онойнгоо түсэбые Советскэ Конституциин үдэр хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Һаяхан Узбекистанай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бюро Цыден Цыбикжаповай бригадада коммунистическэ нэрэ зэргэ олгоо. Бурят оронhоо ерэhэн дархашуулай бригадын гэшүүд мүнөө Янги-Ер городтохи барилгын техникумэй 1-дэхи курсада оробо.

Энэ оной май hара соо бригадир Цыден Цыбикжаповые Ташкентын ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат болгон Янги-Ерын hунгуулиин округhоо hунгаа.

Барилгашадай анхан эндэ ерэhэнhээ хойшо оройдоо жэл хахадай хугасаа үнгэрбэшье, мүнөө Янги-Ер город болбосон түхэлтэй, уужам hаруул гудамжануудтай, электрын гэрэлтэй, радиотой болоо. Һаяхан телевизор бии болгогдожо, барилгашад Ташкентhээ, мүн бусадшье городуудhаа дамжуулгануудые харахань. Эдээнhээ гадна, 4 дабхар интернат-hургуули, Культурын байшан, 500 хүнэй hууритай кинотеатр, үхибүүдэй ясли, сад гэхэ мэтэ баригдаа. Город соогууршье, городые тойруулан 8 миллион үлүүтэй улаангир, дуб болон бусад модод таригданхай.

Энэ городой баригдажа эхилхэтэй хамта, Үлэн талада 80 модо утатай канал малтагдажа эхилээ. Каналай барилга дээрэ хэдэн арбаад бульдозер, грейдер болон экскаваторнууд үдэр hүнигүй хүдэлжэ байдаг. Барилгашадай дунда мүн лэ Бурят оронhоо ерэhэн эрэлхэг зоригто хүбүүд Сергей Баранов, Константин Никитин, Иннокентий Попов гэгшэдые хаража болохо юм. Эдэнэр Дээдэ Онгостойн хирпиисын заводто хүдэлжэ байhанаа ерээ. Эдэнэр экскаваторай машинистын курсада hураад, мүнөө машинистнууд болонхой, үдэрэй 475 кубометрын орондо 900—950 кубометр шорой малтажа, даабаряа хоёр үлүүлэн дүүргэнэ. Каналайнгаа барилгые болзорhоонь урид дүүргэе гэжэ эдэнэр лэ түрүүлэн уряалаа hэн. Иигэжэ Үлэн талын канал 1962 ондо ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдаа.

Янги-Ер хотоhоо урагшаа 60 модоной газарта, Үлэн таладахи түрүүшын ГЭС-эй барилга тон урагшатайгаар ябажа байнхай. Энэ электростанци хлопок сэбэрлэхэ, ургамалай тоhо болбосоруулха заводуудта ток үгэхэ юм. Барилгын талмайнууд дээрэ мүн лэ Бурят оронhоо ерэгшэдые хаража болохо. Константин Иноземцев Николай Цыдендамбаев хоёр эрхим барилгашад гэжэ алдаршанхай. Тэдэнэр халаан соогоо 2—3 нормо дүүргэдэг. Урдань Кабанскын загаhанай заводто хүдэлжэ байhан Николай Никифоров, Степан Икконников гэгшэд эрхим жолоошод боложо суурхаа.

Энэ ГЭС түрүүшынгээ ток энэ оной ноябриин 7-до үгэхэ юм.

Һаяхан Үлэн талада ехэ hайндэр болобо. Узбекистанай Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет шэнэ газар эдлэхээ ерэгшэдэй үрэ ехэтэ ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, тэдэниие Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаа.

Шагнагдагшадай дунда Цыден Цыбикжаповай бригадын бүхы гэшүүд, мүн ондоошье бригадын гэшүүд—Сергей Баранов, Константин Никитин, Иннокентий Попов, Константин Иноземцев болон Николай Цыдендамбаев гэгшэд бии.

...Үшөө табан жэлэй үнгэрхэдэ, Үлэн тала «сагаан алтанай»—хлопогой ехээр ургадаг нилээд баяч хизаар болохол! Коммунизмын барилгашадай угай бэшэгтэ эрэлхэг зоригто барилгашадай нэрэнүүд хүндэтэ hууряа эзэлхэл!

КОЛХОЗОЙ ПОЧТАЛЬОН

Жороо морёор табилуулдаг, буурал толгойтой Намжуу үбгэнииє үдэр бүри хаража болохо юм.

Урданай, мүнөөнэй сагые хоёр нюдөөрөө хараһан, юрын ажалшаһаа эхилээд, колхозой түрүүлэгшэ болотороо дэбжэһэн нүхэр Бодеев наһатай боложо пенсидэ гарабашье, колхоздоо шадал соогоо туһалха гэжэ шиидээд, почтальон болоһон байна.

«Восточные Саяны» гэжэ колхозой 5-дахи комплексно бригадада ажаһуудаг энэ почтальон гушаад модоной газарһаа үдэр бүри бэшэг, газетэ, журнал гэхэ мэтые асаржа, захигшадтань саг соонь тараадаг.

В. Сыренов.

Силос даралсана

Адуу малдаа хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээл бэлдэхэдэнь туһалхын зорилгоор Зэдын аймагай алба хаагшад ехэ ажал хэлсэнэ.

Аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад шефтээ абаһан Д. Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо һаяхан ошожо, 3—4 үдэрэй турша соо бага бэшэ ажал хэһэн байна. Тэдэнэр сентябриин 3—5-най үдэрнүүдтэ 400 гаран тонно кукурузын силос даража тушаагаа. **Г. Ильин.**

Зунай сагта саһан оробо

Һаяшаг Грузида 34 градус хүрэтэр халуун боложо байтараа гэнтэ хүйтэржэ, ехэ уһатай бороо орожо эхилһэн байгаа.

Казбек гэжэ хадын үндэртэ хэдэн үдэрэй туршада саһан ороод, шуурган болоһон байна. Хадын оройн Гергети гэжэ мүльһэн дээрэ 30 сантиметр зузаан саһан ороо гэжэ Казбек хадада байрладаг метеостанциин хүдэлмэрилэгшэд мэдээсээ.

Зунай сагта Казбек хадада ехэ үсөөн ушарта саһан ородог юм.

(«Известия» газетэһээ абтаба).

Сагай ударил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Республикын урда аймагуудта зарим газарнуудаар бороо орохо. Баруун тээһээ һулахаанаар һалхилха. Улан-Удэ городто 19—21 градус дулаан болохо байна.

Сентябриин 13—14-дэ республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, бороо хура орохогүй. Баруун хойноһоо һулахаанаар һалхилха. Һүниндөө 0 градусһаа 5 градус хүрэтэр, үдэртөө 13-һаа 18 градус хүрэтэр дулаан болохо юм.

Баян ургаса ургуулагшад. **Б. Поповой** фотоэтюд.

Сиимын саанаһаа

Ю. Цеденбал Индиин „Блитц" газетын корреспонденттэй хөөрэлдэбэ

УЛАН-БАТОР, сентябриин 10. (ТАСС). МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай Индиин «Блитц» газетын корреспонденттэй хэһэн хөөрэлдөөе МОНЦАМЭ агентство дамжуулаа.

Советскэ Союзай үзүүлдэг али бухы туһаламжын монгол арадта угаа ехэ удхашанартай байһые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, республика дотор социализм байгуулха хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтанууд тухай Ю. Цеденбал хөөрэһэн байна. Мүнөө үедэ Монголой Арадай Республикада промышленностиин нүүрһэнэй, ашагта малтамалнуудай, металл болбосоруулдаг, мүн бусад һалбаринууд байгуулагданхай. Социалистическэ ёһоор ажалша малшадай ажахынуудые үйлэдбэриин кооперативуудта нэгэдүүлхэ хүдэлмэри мүнөө жэлдэ түгэсхэгдөө гэжэ тэрэ хэлээ.

Монгол Инди хоёрой хоорондохи харилсаан тушаа тогтоходоо, тэгшэ эрхэтэй байха гол ёһонуудта үндэһэлэн, али алиндаа ашатай туһатай экономическа, соёл культурын харилсаа холбоон Инди МНР хоёрой хоорондо хүгжөөгдэжэ болохо байна гэжэ заагаад, иимэ холбоо барисаа байгуулхаар Монголой бэлэн байһые Цеденбал элирхэйлэн мэдүүлээ.

Бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэг бэхижүүлгэдэ, ондо ондоо социальна системэтэй гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ябадалда зорюулагдаһан эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые Монголой бэелүүлдэг тухай МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ түгэсхэлдөө хөөрэһэн байна. Германиин асуудал амгалан ёһоор шиидхэхэ тухай, Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гурим усадхаад, Берлиние өөрын мэдэлтэй, амгалан ёһоной город болгохо тухай советскэ дурадхалнуудые дэмжэһэн үгэнүүдые тэрэ хэлэһэн байна. СССР США хоёрой правительствонуудые толгойлогшонорой айлшалалсахаяа байһан ушар ехэ удхашанартай гэжэ тэрэ хэлээ.

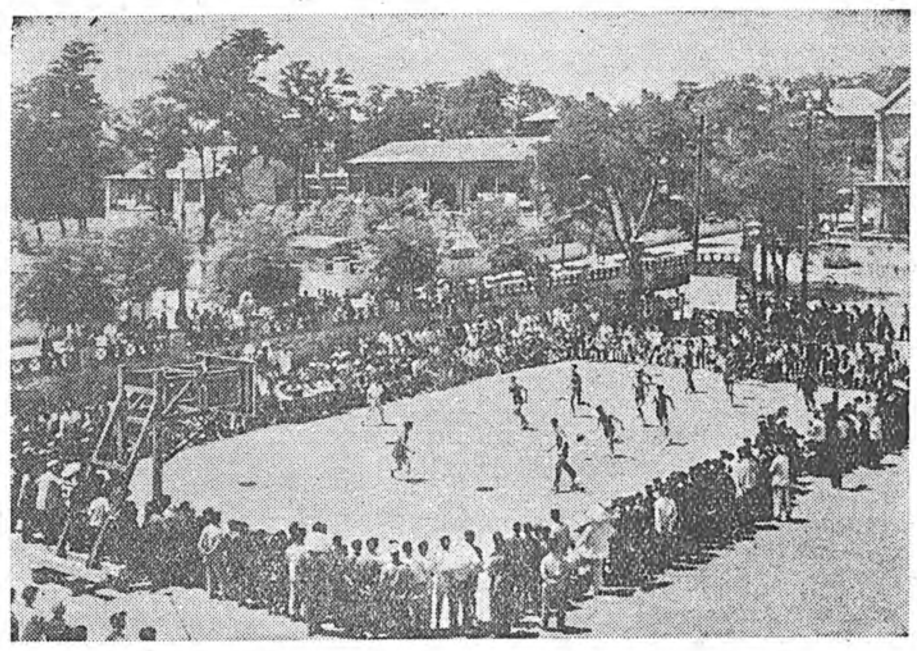

Хитадай Арадай Республика. Кайланьска нүүрһэнэй бассейнын шахтёрнуудай дунда спортдо дурлагшад олон юм. Стол дээрэ наададаг теннис болон баскетбол эндэ илангаяа ехээр һонирхогдодог байна. **Зураг дээрэ:** баскетболистнуудай наадахые һонирхогшод олооро хаража байна. **Синьхуа** агентство.

Лаосой хэрэгүүдтэ ООН-эй хамааралсалгые буруушаана

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Лаосой хэрэгүүдтэ ООН-эй хамааралсалгые Камбоджын арад эрид шууд буруушаана гэжэ Камбоджын «Прачеачон» газетэ заана.

Ажаглагшад гү, али тусхай сэрэгүүд Лаосто эльгээгдээ гээшэ һаа, Женевскэ хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болохоһоо гадна, уласхоорондын байдалые улам шахардуу шанга болгохо, Лаостохи граждан дайе үргэдхэхэ ябадалда туһалха байна гэжэ газетэ бэшэнэ. Имагтал Женевскэ хэлсээнүүд Лаосто амгалан тайбан байдал хангаха үндэһэ һуури болоно шадаха байна гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Корейдэхи эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин ээлжээтэ заседани

ПХЕНЬЯН, сентябриин 10. (ТАСС). Корейдэхи эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин 107-дохи заседани корейско-хитадай талын эрилтээр мүнөөдэр Паньмыньчжондо болоо. Японой далайн эрье шадарай райондо корейско-хитадай талын самолёт агаарай хилые һаяхан дабаба гэһэн хэбэртэй худал хуурмаг баталамжануудые корейско-хитадай талые толгойлогшо генерал-майор Чу Чан Чун буруушааһан байна. Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээе имагтал американска тала хододоо эбдэдэг юм гэжэ тэрэ заагаа.

США-гэй оборонын министерствын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 10. (ТАСС). Юнайтед-Пресс интернейшнл агентствын корреспондентын Вашингтонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, хэлхээ холбооной сэрэгүүдэй шэнэ подразделенинүүд Номгон океан тээшэ эльгээгдэхэнь гэжэ США-гэй министерство үсэгэлдэр мэдүүлээ.

США-гэй командованиин эрилтын ёһоор, Номгон океан тээшэ сэрэгүүд нэмэжэ эльгээгдэбэ гэжэ министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлһэн байна.

Эдэ сэрэгүүд Лаос тээшэ эльгээгдээ бэшэ гү гэһэн асуудалда харюусахадаа, министерствын түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. США-һаа Номгон океан шадар, Алас Дурна зүгтэ байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша вице-адмирал Фелт эдэ сэрэгүүдые хаанашье байрлуулжа шадаха юм.

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй матч-турнир

БЕЛГРАД, сентябриин 10. (ТАСС). ТАНЮГ агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй Блендтэ болоҗо байһан матч-турнир дээрэ 1-дэхи болон 2-дохи турай үедэ хойшолуулагдаһан партинуудые үргэлжэлүүлэн наадалга болоһон байна. Керес Фишертэ шүүгдээ, Смыслов Талие шүүгээ, Фишер Петросянда, Смыслов Керестэ, Олафссон Бенкодэ шүүгдээ.

Хоёр турай һүүлээр Петросян 2 очкотой, Бенко—1,5, Смыслов, Керес, Фишер, Таль—тус бүридөө 1 очкотой, Глигорич—0,5, Олафссон—0 очкотой болоһон байна.

Мүнөөдэр 3-дахи тур болохо. Петросян Смысловтой, Керес Тальтай, Бенко Фишертэй, Глигорич Олафссонтой наадаха юм.

Баруун Берлиндэхи сэрэгүүдэй маневр

БЕРЛИН, сентябриин 10. (ТАСС). Баруун Берлиндэхи Американ, Франциин эзэмдэлгын сэрэгүүдэй маневр эхилээ. АДН агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Тусхайлбал, маневрто США-гэй зургаадахи ябаган сэрэгэй полкын подразделенинүүд хабаадалсана. Атомна дай хэхэ хэрэгтэ тааралдуулан энэ полк һаяхан шэнэдхэн байгуулагдаһан юм. Дайнай болоҗо байһа найхидал адли тиимэ эрхэ байдалда болоҗо байһан энэ маневр Груневальд шадар үнгэргэгдэнэ.

Баруун Берлиндэхи США-гэй эзэмдэлгын сэрэгүүдые командалагша сэрэгэй энэ һургуулиие хүтэлбэрилнэ.

Бүхы хүнүүд эб найрамдалые хүсэнэ

ЛОНДОН, сентябриин 10. (ТАСС). «Ядерна зэбсэг хуряахын түлөө хүдэлөөнэй» Англидахи организациин түрүүлэгшэ Каноник Коллинс «Дейли Уоркер» газетээр дамжуулан газетын бухы уншагшадта хандаһан байна. Ядерна зэбсэг хуряахын түлөө бүхы Англи дотор сентябриин 14-һөө 20 хүрэтэр үнгэргэгдэхээ байһан тэмсэлэй неделиие дэмжэхыень тэрэ уряалһан байна.

«Бүхы хүнүүд эб найрамдалые хүсэнэ. Бүгэдэндэ аюултай дайнда эсэргүү программые—ядерна, бактериологическа, химическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, эрдэмтэдэй саашадаа ухаалан зохёожо болохо бусад аюулта зэбсэгүүдые хорихо эрилтэ хэһэн программые бэелүүлгэдэ эдэ бүхы хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгые бидэнэр нэгэдүүлжэ шадаха байнабди» гэжэ Коллинс бэшэнэ.

Гүрэнэй ажал-ябуулагшадай нюураараа уулзажа, холбоо байгуулха шухала байһан тухай бэшэхэдээ, дээдэ тушаалтадай зүблөө зарлахые дэлхэйн олониитэ хүлеэнэ гээд Коллинс онсолон тэмдэглэнэ.

Америкын самолёт КН[Р-эй] агаарай хилые дахя[ад] дабаба

ПЕКИН, сентябриин 9. (ТА[СС]). Синьхуа агентство иигэжэ [...] жуулна. Хитадай Гуандун пр[о]вин[]циин Сишацюаньдао аралну[удта] оролсодог Юнсиндао арал дээ[рэ] США-гэй далайн-сэрэгэй хүс[эн]дэй самолёт мүнөөдэр ниидэ[э].

Америкын зэбсэгтэ хүсэнү[үд] сэрэгэй иимэ харата муухай [...] гаргажа байһантай дашарам[...] лагдан, США-гэй правительст[во] дахяад шангаар уридшалан [...] нуулхые КНР-эй гадаадын хэр[эгүү]дэй министерствын түлөөлэг[шэ] даалгагдаа.

ФРГ-гэй эрхэтэд ГДР тала руу ороно

БЕРЛИН, сентябриин 9. (ТА[СС]). Баруун Германиһаа Германиин [Де]мократическа Республикын [тала] руу нүүжэ орогшодой тоо оло[н] жол байһаар. «Берлинер цейт[унг]» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, а[...] тын һүүлэй үдэрнүүдтэ ФРГ-гэй [...] шахуу эрхэтэд ГДР-эй тала [руу] үдэр бүри ороно.

Тэдэнэй олонхинь урдынхи [...] горнягууд, сэрэгэй албанай наһа[...] залуушуул юм.

Баруун Германиһаа хүн [...] олоор ерэдэг болоһон дээр[...] ГДР-эй засагаархид Берл[ин] Эйзенахта тэдэниие угтан а[...] пунктнуудые һүүлэй үедэ үргэ[...]хэ баатай болоо.

Алжирай Национально-сүлөөрэл[гын] армиин верховно командова[ниин] коммюнике

КАИР, сентябриин 9. (ТА[СС]). Августын 30-һаа сентябриин 4 [хү]рэтэр Алжирта болоһон дайн б[...]даан тухай Алжирай Национа[льно-]сүлөөрэлгын армиин верховно [ко]мандованиин коммюнике мүнө[...] хэблэлдэ толилогдоо.

Энэ үе соо Алжирай ар[миин] частьнуудай болон Франциин [сэрэ]гүүдэй хоорондо 27 дахин ш[...] тулалдаан болоо. Франциин [сэрэ]гүүд болон полициинхидэй ба[...] газарнуудта Алжирай партиза[н]дай отрядууд 20 гара дахин г[...] хээжэ добтолһон байна гээд [ком]мюнике соо хэлэгдэнэ.

Франциин талаһаа 224 со[...] офицер алуулаа, 184 хүн шарх[...] Тэндэ ошоод байһан Франциин [ге]нерал болон 3 офицерэй һ[...] ябаһан вертолёдые Алжирай [ар]миин артиллери буудажа у[...]гаа. Франциин 30 бронема[шина] усадхагдаа. Франциин 5 с[...] Алжирай Национально-сүлөөр[элгын] армиин тала руу орсо.

Хизаарлалта хэһэн хуулиин проект США-да баталан аб[таба]

ВАШИНГТОН, сентябриин [...] (ТАСС). Һүүлшын 9 жэлэй т[...] соо коммунистическэ партиин шүүн байһан гү, али тэр[...] дэмжэдэг байһан ямаршье хү[...]тэ хариин оронуудта ошохо [пас]порт үгэхэһөө арсаха эрхэ гү[...] департаментда олгохо тухай [хуу]лиин проектые түлөөлэгшэдэй [пала]та олонхиин дуугаар баталан [...] Хуулиин тус проект сенадта [...]гээгдээ. Политическэ холбоо [...]саатай гү, али ондоо үзэл бод[...] хүндэ гүрэнэй департамент па[спорт] үгэхэһөө арсаха эрхэгүй [гэжэ] шиидхэбэри 1958 ондо Вер[хов]сууд гаргаһан байгаа. Энэ ши[идх]бэриие усадхаха зорилгоор [хуу]лиин тус проект зохёогдоһон б[...]

Лаосой хэрэгүүдтэ сэр[эгэй] хүсөөр хамааралсалгы[н] үргэдхэхэ түсэбүүд

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин [...] (ТАСС). Лаосто өөрынгөө [...] эльгээхые Урда Вьетнамай [пре]зидент Нго Динь Дьем дурад[...] болохо гээд «Ньюсуик» жу[рнал] мэдээсэнэ.

«Холбоото Штадуудай [...]һан Урда Вьетнамай сэрэг[...] Лаосто ороод, ябуулга хэжэ[...]хыень таанад хараа һаа, ехээр [...] гайхагты» гэжэ журнал бэшэ[нэ].

Таиланд Лаос хоёрой хи[лэ] дээрэхи байдал туша[а]

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин [...] (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» [газе]тын корреспондент Бангк[окһоо] иигэжэ мэдээсэнэ. Таиланд өө[рын]гөө сэрэгүүдые Лаосой хилэ [...] «дайшалхы бэлэн болгоод» б[...] Лаосой хаанта правительствы[н] рүүшын гуйлта абамсаараа [...]гүүдээ Лаосой газар дээрэ о[...]хые Таиланд һанаашалжа ба[йна] гэжэ мэдээсэл соо заагдана.

Редакторай ор[...]
С. БАЛЬЖИНИМ[...]

ХҮРШЭНЭРЭЙМНАЙ ҺОНИН

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ӨӨРЫНЬ ТҮСЭБ

Коммунистическэ ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ байһан хүдэлмэришэдэй зүблөөн һаяхан Чита городто үнгэргэгдөө. Хүдэлмэришэн бүхэн өөрынгөө долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаха байна гэжэ энэ зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ. Энээнэй тула хүдэлмэришэ бүхэн өөрынгөө түсэб зохёохо ёһотой. Читын машина бүтээлгын заводой токарь-расточник Владимир Александрович Шубин өөрынгөө түсэб тухай зүблөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

— Заводто хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо хэһэн ажалаа согсолон хаража үзэбэб. Түрүүшээр һурагшаар хүдэлжэ эхилээд, 5-дахи разрядай болооб. Нёдондо даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэгшэ һэм. Өөрынгөө арга боломжые хаража үзөөд, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэжэ шадахаб гэжэ шиидээб. Өөрын иимэ түсэб зохёобоб:

Долоон жэлэйнгээ түсэбые 1962 оной июлиин нэгэн хүрэтэр гэхэ гү, али гурбан жэл зургаан һара соо дүүргэхэ;

Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, жэл бүри өөрынгөө бүхы жэлэй салингай хэмжээнэй арьбалалта заводто оруулха;

Өөрынгөө эрдэм ухаа, дүй дүршэлөө дээшэлүүлхэ, 1959 ондо 6-дахи разрядай токарь-расточнигой мэргэжэлтэй болохо, долоон жэлэй туршада фрезеровщик, шлифовальщик, строгальщик, слесариин мэргэжэл шудалха;

Машина бүтээлгын Москвагай заочно институтда орожо, тэрэнээ 1965 он болотор дүүргэхэ;

Өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые һургаха;

Ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, ажалдаашье, ажабайдалдаашье жэшээ харуулха.

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленум техническэ дэбжэлтэ туйлаха түсэбөөр совет арадые зоригжуулаа. Энээндэ харюу болгон бүри ехэ оруулалта хэхэ гэжэ шиидэнхэйб.

«Забайкальский рабочий» газетэһээ.

25 ЖЭЛЭЙ СААДА ТЭЭ

Гушаад онуудта хүдөө тосхонуудта ангиин тэмсэл үргэдэһэн байгаа. Таряашадай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, колхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлхэ зорилгоор МТС-үүдэй дэргэдэ политическэ таһагуудые эмхидхэхэ шухала гэжэ партиин ЦК-гэй 1933 ондо болоһон Пленум тогтооһон байгаа.

— Тэрэ үедэ би Эрхүүгэй Усолиин районой Белая МТС-эй политическэ таһагта ажаллахаар эльгээгдээ һэм,—гэжэ нүхэр С. Шкитов бэшэнэ. Тиихэдэ МТС-эй трактор болон хүдөө ажахын бусад машинанууд газаа, хүхэ огторгой доро байгша һэн. Колхозуудай партийна ячейкэнүүдэй һула байһан дээрэһээ баяшуул колхоздо харша хэрэг хэдэг байба. Колхозууд өөһэдын үрэһэ хүрэнгэгүй, хүндэ хүшэр байдалда ороһон байгаа. Тиихэдэ гүрэмнай туһаламжа үзүүлэн, эндэхи колхозуудые үрэһөөр хангаһан юм. Иигэжэ 1934 оной хабар ниитын ажахынууд өөһэдын үрэһэтэй болоҗо, хабартаа тарилгаяа һайнаар үнгэргэһэнэй ашаар ороһо таряанай, овощиин һайн ургаса хуряаһан байна. Эндэхи колхозууд гүрэнтээ сүм тоосожо шадаа.

Иигэжэ түрүүшын амжалта туйлагдаба. 1934 оной октябрь соо партиин крайком, крайгүйсэдком Москвада Октябриин һайндэрнүүдтэ хабаадахынь тула өөрынгөө делегаци эльгээхэ эрхэтэй болобо. Тус делегаци 35 хүнһөө бүридэһэн байгаа.

Улаан Талмай дээрэ болоһон һайндэрэй демонстрацида Сибириин делегаци хабаадалсаа һэн.

СССР-эй ЦИК-эй түрүүлэгшэ М. И. Калинин манай делегацитай уулзажа хөөрэлдөө. Михаил Иванович хүдөө ажахын байдалаар ехэ һонирхоо һэн,—гэжэ нүхэр С. Шкитов саашань үргэлжэлүүлнэ.

Тэрэ сагһаа хойшо 25 жэл үнгэрөө. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро орон доторнай социализм байгуулагдаа. Эрхүүгэй область танигдашагүй ехээр хубилаа, хүгжөө. Областиин хүдөө ажахы эрид ехээр хүгжөөгдөө. Колхозууд өөһэдын шэнэ техникэтэй болоо. Хүдөө тосхонуудта үндэр ургасын мастернууд, хүдөө ажахын түрүүшүүл олоор урган гараа.

«Восточно-Сибирская правда» газетэһээ.

ҺАЛБАРАН ХҮГЖЭҺЭН КОЛХОЗ

Мегино-Кангаласска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хүдөө ажахын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленум зарлаха тухай мэдээсэлые һайшаан угтаа.

Артелиингээ арга боломжонуудые хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан тус колхозойхид түрүүшын үдэрһөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо мяха абалгые 38 процентээр дээшэлүүлжэ, 315,8 тонно болгохо, 3116 тонно һү һааха гэжэ тэдэнэр шиидээ. Хэрбээ нёдондо үнеэн бүриһөө 1376 килограмм һү һааһан һаа, энэ жэлдэ 1630 килограмм һааха юм. Гадна тус колхозойхид 13500 тонно үбһэ абаха, үнеэн бүридэ 5 тонно силос бэлэдхэхэ юм.

Тус артелиинхид энэ жэлдэ 100 гектар бүридэ 18,6 центнер гахайн мяха абаха гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо 5,1 процентээр ехые абаха байна. Мүн гахайн мяха абалгын өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэ, гаргаша багатайгаар хүдөө ажахын продукци абадаг болохын тула ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ тус колхозойхид һайн мэдэнэ. Тиимэһээ тэдэнэр ажалаа һайнаар эрхилдэг, түрүү дүй дүршэл түргэнөөр нэбтэрүүлдэг болоҗо, үйлэдбэреэ оньһожоруулжа байна.

«Социалистическая Якутия» газетэһээ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, зам редактора — 32-74, отв секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни — 34-05, сельского хозяйства и советского строительства — 47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации — 35-14, культуры — 24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н01141. г. Улан-Удэ Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 505